REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL

PUBLICACIÓ MENSUAL

De l'Escola d'Administració de la Mancomunitat de Catalunya

ANY I — MES DE FEBRER 1923 — NÚM. 2

BIBLIOTECA CATALANA

SUMARI:

LA CASA DE LA CIUTAT DE CERVERA. — PROBLEMES DE DRET PÚBLIC: Garantia del funcionari en el càrrec, *per Josep Claveria*. — AUTORITAT A LA QUAL DEUEN ÉSSER PRESENTATS ELS RECURSOS D'ALÇADA, *per Joan Pardo Werhle*. — ELS AJUNTAMENTS I EL PRESSUPOST DE LA DÈCIMA, *per Manel Reventós*. — SANITAT MUNICIPAL: Lluitem contra la verola!, *per Santiago Gras*. — SECCIÓ DE LEGISLACIÓ, *per Josep M.ª Pi i Suñer*. — LA NOSTRA REVISTA. — SERVEIS TÈCNICS MUNICIPALS: Escoles, *per Adolf Florensa*. — CONSULTES. — DEURES QUE LA LEGISLACIÓ IMPOSA: Mes de febrer; serveis a càrrec dels Secretaris, *per F. Sans i Buigas*. — JUTJAT MUNICIPAL, *per Josep M.ª Gich*. — NOTES LINGÜÍSTIQUES, *per Pompeu Fabra*. — OPINIONS I NOTÍCIES DELS SECRETARIS. — NOTES DIVERSES

REDACCIO:
Escola d'Administració de la Mancomunitat de Catalunya
CARRER DEL BISBE
BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:
Editorial Catalana, S. A.
ESCUDELLERS, 10 BIS, ENTRESOL
BARCELONA

Ingenieria Sanitària i Serveis Públics

Rambla Catalunya, 45 - BARCELONA

Instal·lacions modernes d'escorxadors

Maquinària de totes classes per a Municipis i Corporacions oficials

Aparells per a desinfecció
Material per a incendis
Carros-escombres
Neteja i recs

NAU DE MATANÇA DE BOUS

Demanin-se projectes i pressupostos per a grans i petites poblacions

Bàscules
Caixes per a cabals

Pibernat

PARLAMENT, 9
BARCELONA

EDITORIAL CATALANA, S. A.

ADMINISTRACIÓ:
Escudellers, 10 bis
Telèfon número 184 A.

IMPREMTA:
Mallorca, 257 - 259
Telèfon número 58 G.

Impressions comercials i de luxe
Llibres de totes menes : Especialitat en les edicions catalanes
Edició de Revistes : Mostraris
Factures : Cartes : Targes, etc.

E. F. Escofet i C.ia

Societat en Comandita

MOSAICS HIDRÀULICS, ARTÍSTICS I DE DURACIÓ IMMILLORABLE

...

RAJOLES PER A ACERES, DIVERSITAT DE MODELS I GRUIXOS

...

AGLOMERATS DE SURO PER A LA INDÚSTRIA FRIGORÍFICA I CONSTUCCIÓ EN GENERAL

RONDA UNIVERSITAT, 20 :: BARCELONA

REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL

ANY I — 1.ER DE FEBRER 1923 — NÚM. 2

La Casa de la Ciutat de Cervera

EL barroquisme deixava fitat el seu pas per Cervera amb dues construccions ben característiques: la Casa Municipal i la que hostatjà l'efímera Universitat Literària. La Casa Municipal, bastida al fons d'una plaça-mercadal voltada de porxos, és robusta i severa, ornada amb l'escut local i amb unes mènsules en els balcons, que són l'encant de la gent encuriosida, que no n'arriba a copsar la significança. La feixuga torre del campanar de l'església de Santa Maria, eixint dominadora per damunt l'edifici, dóna major grandiositat al conjunt i recorda, d'una manera llunyana, l'aspecte dels «beffroi» de les gentils cases comunals de les terres flamenques.

PROBLEMES DE DRET PÚBLIC

GARANTIA DEL FUNCIONARI EN EL CÀRREC

I

CONSIDERACIONS GENERALS

La funció de governar no pot improvitzar-se. És ofici, segons el concepte de Treitschke, que per a exercir-lo, cal conèixer; té camins triscats, però també camins secrets i insospitats. Exigeix, naturalment, vocació. Salvant algunes manifestacions de conscripció—servei militar, jurat, prestacions personals—en general l'art de govern s'exerceix per inclinació, per tendència. Aquesta ofereix dues manifestacions; la ordinàriament transitòria—en la persona—i política, de govern, comanament, direcció, generalment deguda a elecció dels altres (del Rei, d'Assemblees o Cossos públics o socials); i a la ordinàriament permanent—en la persona i en el càrrec—d'execució, gestió, servei, generalment deguda a nomenament de l'anterior i excepcionalment—Nord Amèrica i Suïssa en alguns càrrecs—a elecció també. Una i altra s'integren i complementen. En els més clàssics sistemes de burocràcia honorària—la Roma monàrquica i republicana, i el self-governament anglès dels segles XVII i XVIII, habitualment esmentats com a règims de burocràcia gratuita—Treitschke, Massimo, Giriodi—les funcions pròpiament honoràries eren les de comanament a Roma: senador, magistrat, cuestor, tribú, etc; a Anglaterra, les de la gentry, això és, sheriff, custus, coroner, etcètera; dessota d'aquests càrrecs, en una o altra forma retribuïda o compensada, existia la burocràcia professional, molt adicta i dependent de la primera, que a llur voluntat la nomenava o separava, però que cobrava els seus serveis. De l'exemple queden excloses la Roma imperial i l'Anglaterra de començos del segle XIX, que visqueren no ja èpoques de burocràcia retribuïda, sinó inclòs de veritable botí de manament.

L'evolució històrica va destriant cada volta més les dues categories indicades, i acusant el predomini gradual de la burocràcia o funcionarisme retribuït. La funció, el servei, són permanents i, gairebé sempre creixents. Els gestors, governants, són mutables; duren uns anys, moltes voltes lo que un canvi de situació política; quan—com observa Rowe—comencen a familiaritzar-se amb els detalls de llur funció, és tan aprop la fi de son període de comanament, que consideren imprudent realitzar cap canvi radical. Tingui's en compte que Rowe escriu aquesta observació no encara amb referència als governants o comanadors pròpiament tals, sinó a aquells càrrecs elevats de l'administració municipal nordamericana, que es designen per elecció popular, com l'Alcalde i els consellers, això és, els càrrecs, per exemple, d'auditor, tresorer, procurador, i caps departamentals. És precisa, doncs, l'adscripció permanent, no a determinants càrrecs o llocs, sinó a serveis o funcions de persones que permanentment prestin el servei o funció, rendint-li continuïtat i eficàcia. És aquest el modern concepte del funcionarisme; personal que amb funció d'autoritat o simplement de gestió, està permanentment dedicat a l'art de governar, és a dir, a la prestació del servei públic.

Clar és que la iniciació en aquesta activitat exigeix un mínim d'aptitud, que justificat—en una o altra forma—produeix l'accés en el funcionarisme. Mes després, el contacte amb la funció, determina el perfeccionament, la tecnificació, la selecció mateixa de l'ingressat, fins crear per l'engranament de la jerarquia funcional els organismes o muntatges del servei públic. És interès collectiu que el servei rendeixi la màxima eficàcia; aquesta es logra per la màxima tècnica i entrenament; l'interès general és, doncs, que tot funcionari apte permaneixi en el seu càrrec o servei mentrestant posseexi l'aptitud i per altre causa no se'n faci indigne. Com més es tecnifiquen i milloren els sereis públics, més tangible és la relació entre el rendiment, eficàcia del servei i l'aptitud del seu servidor. El clàssic símbol de Stuart Mill sobre el maquinisme—fabricació d'una agulla—podria avui mateix en serveis públics reproduir-se amb molts exemples; prou fresc és el record, a Espanya, del rendiment d'un servei—el postal—amb relació a la tècnica dels qui el presten.

Aquest interès collectiu, sols per ser-ho, deuria ésser l'interès dels dirigents; encara que evidentment s'ha avençat molt al respecte, no s'ha produït el desitjat paral·lelisme entre l'interès general i l'actuació governamental. El partidisme, la clientela política, certa susceptibilitat o gelosia d'atribucions—Garner—ha sigut causa, no a casa nostra, sinó arreu, en moltes i recents etapes, de que en mans dels governants estigués la facultat, repetidament exercida, de separar al funcionari del càrrec, inclòs del servei.

És notori, qualsevulla que siga el concepte jurídic-doctrinal que es tingui de la relació entre el funcionarisme i el poder, que semblant facultat, i majorment llur exercici, tenia que apartar de la funció al qui vol fer de son compliment el seu mitjà de vida i el seu avenir; al menys se n'apartarien els millors: si es vol tenir bons funcionaris cal assegurar-los—diu Hauriou—càrrecs aventatjosos. El concepte de responsabilitat s'afebleix, altrament, en qui sap que sense causa, o per caprici, pot ésser apartat del càrrec o del servei, essent esquer per a la corrupció—Rowe—.Per aquestes raons, gradualment, l'establiment del funcionari s'ha anat refermant. Al propi polític que ho és—no al poder polític—li ha servit l'estabilització per a deslligar-lo d'embestides i exigències de les clienteles partidistes. Així, successivament, s'han anat fixant alguns principis universals.

Primer. La separació del càrrec o de la funció sols pot decretar-la l'autoritat que ha fet el nomenament.

Segon. Precisa la prèvia audiència del funcionari i la justificació d'una causa que l'autoritat deguda, o el consell disciplinari, estimin suficient.

Tercer. Atorgament de recurs al funcionari, generalment davant dels tribuanls, contra el decret de separació.

L'interès general i el governamental coincideixen, doncs, en la necessitat de la permanència en el servei del funcionari que apte i dignament el presta. Va sense dir que aquest és l'anhel del funcionari. Triat per aquest, com inversió d'activitat i norma de vida, l'exercici del servei public, clar és que l'hi interessa primordialment la seva estabilitat, el manteniment, segons el concepte de Mayer, del seu dret públic individual. Junt amb la permanència l'interessen les escales de percepció, els avançaments en la carrera, pensions, etc., i per tant, l'ideal funcionarista es xifra en Estatuts que regulin amb precisió la situació llur d'ença del seu ingrés al servei fins la seva separació, i en els quals la revocació, amb tot i ésser el més transcendent, és sols un capítol, el de la possessió del càrrec com un dret, com una cosa—Hauriou.

En aquest treball, com s'ha indicat en el títol, no es tracta d'examinar, en sos diversos aspectes, un Estatut funcionarista, sinó sols l'apartat del mateix que es concreti a la permanència en el càrrec o servei, primerament en l'aspecte general de tota burocràcia, en segon terme, en l'aspecte concret de la burocràcia municipal.

JOSEP CLAVERIA
Prof. a l'Escola d'Administració

AUTORITAT A LA QUAL DEUEN ÉSSER PRESENTATS ELS RECURSOS D'ALÇADA.

Més d'una vegada els secretaris lectors hauran rebut recursos d'alçada interposats contra acords de l'Ajuntament o providència de l'Alcalde, procedents del Govern Civil o d'altres autoritats o organismes provincials, amb l'acostumada comunicació de que siguin retornats, degudament informats per l'Alcaldia.

I ben segur que la majoria de les vegades els hauran retornat tal com s'interessa, sense fer esment en la infracció de procediment que suposa la presentació directament a l'autoritat superior, i, per tant, sense plantejar, en l'informe, aquest aspecte processal.

Des d'un punt de vista de doctrina processal administrativa, constitucionalment, i com norma legal establerta en nostre país, intentaré demostrar que deuen ésser presentats davant de l'autoritat que ha dictat la resolució a l'acord, que és objecte de la impugnació.

L'article 140 de la llei municipal mana que tots els recursos siguin formulats davant de l'Alcalde, el qual, sota la seva personal responsabilitat, resta obligat a enviarlos, en termini de vuit dies, amb els informes necessaris.

El fonament doctrinal d'aquest precepte deu cercar-se en la voluntat del legislador d'establir una garantia per tal d'assegurar que els recursos són presentats, tramitats i resolts dintre de termini, ço que és impossible determinar quan es reben procedents del Govern Civil o d'altres organismes, ja que, si bé és cert que deuen ésser registrats d'entrada, també ho és que la data de registre és combinable, i resta a la voluntat de l'autoritat superior al retrassar l'envio allargant el tràmit en benefici del recurrent; essent així que els terminis tenen molta importància en nostre règim pocessal, ja que, com disposa l'art. 14 del R. D. de 15 d'agost 1902,

tots els terminis per a la interposició de recursos són improrrogables; i, conseqüentment, els que són formulats fora dels corresponents, són extemporanis, i, els Governadors, al rebre'ls, deuen limitar-se a declarar la seva improcedència, aplicant el precepte contingut en l'article 15 del mateix R. D.

Tal precepte de procediment entenem deuria ésser escrupulosament respectat, ja que, d'acord amb la doctrina de les sentències de 17 de març de 1903 i 20 de març de 1908, és nostre parer que el fet de presentar una alçada davant del Governador, infringint-ho, constitueix un «acte pertorbador del procediment que integra un vici de nullitat».

Aquesta és la doctrina que deu imperar, per ésser la constitucional, i no la contrària continguda en determinades Rs. Os., que per ésser-ho, no poden derogar la llei, i amb arreglo a l'art. 5 del Codi Civil, deuen considerar-se nulles, segons ha declarat reiteradament la jurisprudència en sentències de 24 de novembre de 1898, 16 d'octubre, 4 de desembre de 1900, 25 de setembre de 1909, 18 de juny de 1913, i 3 de març de 1917, el R. D. de 7 de gener de 1916, i la R. O. d'Hisenda i Instrucció de 1 de juny de 1917.

Com a conseqüència d'aquesta tesi, deu rebutjar-se, en el terreny doctrinal i de la constitució, la declaració del Tribunal Suprem de que «resta subsanat el defecte de procediment referit, des del moment que són remesos els recursos a informe de l'Alcaldia».

I a la mateixa conclusió s'arriba, després d'estudiar tot el sistema legal del procediment que regeix a Espanya.

El R. D. de 15 d'agost de 1902, d'acord amb l'article 144 de la llei provincial i el 30 del reglament del Ministeri de la Governació, disposa, en el seu article 11, que tot recurs d'alçada contra providències dels Governadors o acords de les Diputacions o Comissions provincials, deurà presentar-se davant de l'autoritat o Corporació que hagi dictat la resolució contra la que es reclama, encara que hagin estat comunicats pel propi Governador. L'article 171 de la llei municipal diu que els recursos d'alçada contra els acords de l'Ajuntament s'interposaran segons el disposat en el 140. Els articles 75, 76 i 77 del Reglament del Ministeri de Foment, que també s'aplica en el d'Instrucció Pública, disposen que els recursos d'alçada, de competència, i de nullitat, s'interposaran davant de l'autoritat autora de la resolució recorreguda, que entengui en l'expedient, o l'hagi resolt.

El 82 del Reglament de procediment del Ministeri de Gràcia i Justícia, el 34 del que regeix en el Ministeri de la Guerra, el 72 del de procediment econòmic administratiu, i el 58 del que s'aplica al Ministeri de Marina, contenen semblants disposicions, encaminades totes a obligar la presentació de les alçades i altres reclamacions, davant de l'autoritat contra la qual es recorre.

Per aquests raonaments, ens atrevim a recomanar que sempre que es rebin recursos per informe que hagin estat presentats directament a les autoritats provincials, els Alcaldes allegui, com a qüestió processal, la infracció de dita norma. Podrà succeir que, malgrat tenir raó, per les corrupteles burocràtiques, sancionades per aquelles Reials Ordres anticonstitucionals i com oposades a la llei, els sigui desestimat aquest punt de vista. Però, al menys, no contribuiran amb el seu tàcit consentiment a que es cometi la infracció, i vetllaran per què la llei Municipal vigent sigui ocomplerta i observada en tota la puresa dels seus principis, tal com volia el legislador que promulgà el Reial Decret de 15 de novembre de 1909, que al dictar-lo oblidà, sens dubte, que a Espanya és ja vell l'aforisme «feta la llei, feta la trampa», d'aplicació general en tots els centres que depenen de l'Estat centralista.

JOAN PARDO WERHLE
Secretari de l'Ajuntament de Manresa

ELS AJUNTAMENTS I EL PRESSUPOST DE LA DÈCIMA

La crítica més senzilla i forta que hom podria fer de la vida financiera municipal consisteix a remarcar el contrast entre la riquesa privada d'una població i la mesquinesa o inexistència del patrimoni comú. Aquest defecte l'observarien, rigurosament mirant, en pobles de tota mida. Mes en els petits municipis rurals és poc sensible per tal que la vida pública hi és senzilla i no se senten grans necessitats collectives. Entre un poble de la muntanya lleydatana, que té per entrades úniques del seu pressupost el que produeix l'arrendament dels seus béns emprius, i la cobrança d'un repartiment, i que té com a despeses, primer, les imprescindibles de personal (secretari, mestre, metge), i fora d'això les corresponents als serveis de l'Estat (repartiment de tributs, allistament, etc.) i el contingent de la Mancomunintat, i un poble de Suïssa o d'Alemanya d'igual població, no hi ha gran diferència. És clar que en la vileta suïssa o germànica no hi mancaran, per obra d'un Estat provident, ni l'edifici escola ni la Casa de Correus; que hi haurà bona carretera i un telèfon que enllaci amb la resta del món, però la diferenciació administrativa, pròpiament municipal, com que la vida social no és pas molt major que en el poblet català, no serà tampoc molt grossa.

Més sensible serà en la gran ciutat. No és comparable el pressupost, menys ho és el patrimoni, ni, sobretot, la qualitat de serveis de les ciutats centre-europees amb les nostres. Però en aquest punt la mateixa intensitat del mal ha proporcionat un remei més o menys heroic, i amb un cert estirament dels ressorts fiscals, i amb pèrdues i refrecs de la màquina administrativa, els grans municipis han inciat i acompleixen cada dia més una tasca que no els allunya massa de les grans ciutats d'altres països.

On el mal se manifesta més fort i més difícil de guarir, és en les petites ciutats industrials, en els centres comarcals de riquesa. Allí veiem, sobretot després d'èpoques de prosperitat, ostentacions de vegades indiscretes de riquesa privada, però mai ni aquestes passatgeres onades d'or ni la més silenciosa i sòlida acumulació de riquesa que fan les indústries normals i arrelades, no repercuteixen en la vida municipal. No cal ni és bo citar noms: pensi cada lector en la ciutat de 7, de 10, de 20 mil ànimes, a l'interior i a la costa, vora els rius o al peu de les muntanyes, que per raons de família, de negoci o d'estiueig coneix i visita de tant en tant. Recordi la riquesa o el benestar al menys dels interiors i la misèria dels serveis públics; el contrast entre els *autos* dels fabricants i el pavimentat dels carrers, entre els jardins i les clavegueres, si és que n'hi ha, i com és més fàcil trobar una bona modista que no pas una escola discreta. Recordem que a alguna banda davant la fatal i desastrosa administració i la manca absoluta de crèdit del municipi per a satisfer certes necessitats públiques, s'han constituït juntes de veïns que s'han emprès la construcció d'edificis escolars o d'hospitals.

No és aquest el lloc apropiat per esbrinar els orígens del mal. La legislació municipal massa uniforme, el pes constant d'una tutela caciquil que no permetia la formació de consciència poltica local, l'error de dues o tres generacions, que abandonaren els afers municipals, i, en fi, la legislació especial d'hisenda, que agavellava en favor de l'Estat totes les fons tributàries i que impedia per tots els camins la creació d'un patrimoni del comú i d'ingressos municipals nous, han portat aquest resultat.

¿Com podien pensar en posar certs serveis públics al nivell de les exigències del dia, o en desdoblar certes funcions de cultura o de sanitat, o en empendre noves obres que la creixença de la població feia necessàries, aquests municipis que liquidaven amb dèficits de fins un terç el seu pressupost, que vivien en règim normal d'embarg per part de les Diputacions, i que si se'n alliberaven era més per influència política que per compliment o per promesa honrada de complir llurs compromisos, en termes que una amenaça de renovellament de l'embarg pesava sempre al seu damunt?

La transformació del règim financier local que representa la llei de Substitució de consums ha vingut a millorar una mica la situació dels municipis urbans. En lloc d'uns ingressos que només agreujant llur injustícia nadiua conservaven elasticitat de recaptació caríssima i que duien aparellats recàrrecs del doble a favor de l'Estat, amb tota la complicació i possibilitats de vexacions que això implicava, el règim de substitució ha proporcionat, amb ingressos de naturalesa personal infinitament més justos i econòmics, bo i conservant en forma millorada els impostos indirectes, els elements d'una millora definitiva.

Avui, procedint amb energia i amb cautela en les despeses, és factible en molt poc temps sanejar i consolidar una hisenda municipal tarada, i restablir per al pervindre el crèdit dels Ajuntaments.

El que no és tan fàcil és compensar el temps perdut, recuperar l'endarreriment en obres que la incapacitat o la impossibilitat de treball en altres hores ha produït.

Mentre la situació de les hisendes municipals fou l'abans exposada, com que, malgrat tot, hi havia exigències d'opinó i ne-

cessitats sentides durament, en un moment donat, per causa d'un augment de la mortalitat, d'una crisi del comerç, etc., llavors venien els pressupostos extraordinaris alimentats per apellacions al crèdit amb finalitat de construir un escorxador, sanejar les clavegueres, o portar aigües a la vila. Però si els analitzem aquests pressupostos extraordinaris, veurem com s'hi reflexava fatalment la debilitat normal del cos financier, i com bona part de llur estructura la constituïen llargues relacions de crèdits reconeguts, és a dir deutes d'exercicis passats que trobaven en l'ocasió extraordinària que ha decidit l'apellació al crèdit, una mena de jubileu. L'hisenda municipal restava neta, la càrrega morta del pressupost acrescuda i tornava a començar el joc. Una part només dels recursos demanats a l'estalvi era invertida en la tasca extraordinària en el que fou pretext i justificació del pressupost extraordinari.

Avui, encara que condicionada per no poques traves i complicacions de procediment, els Municipis tenen una font d'entrades lliure, nova, apta per a servir de fonament a un emprèstit, el producte del qual permeti, si no compensar l'endarreriment que porti l'utillatge dels serveis municipals, al menys impedir que aquest endarreriment es faci més gran i més difícil de superar. La font d'ingressos en qüestió es troba en els anomenats pressupostos extraordinaris de la dècima.

Es sabut que els Ajuntaments de Madrid i Barcelona, després d'una gestació llarga, obtingueren del ministeri d'Hisenda aquesta concessió, que ja han utilitzat tots dos, i que poden aplicar d'igual manera tots els altres municipis de caràcter urbà, i que tinguin una certa riquesa industrial, és a dir, bon nombre de viles i ciutats de Catalunya.

Les nostres ciutats secundàries són principalment de dos tipus difícilment separables, però, i amb moltes notes comuns. Hi ha d'una banda ciutats d'antiga tradició urbana, amb carrers senyorials, on des de segles és despesada la renda territorial de la comarca, i hi ha, d'altre cantó, viles planes i obertes, filles de la indústria, amb una riquesa novella, plenes de l'animació democràtica de la vida fabril.

En unes i en altres, en les rambles d'antiga edificació, com en els carrers a dret fil on s'aixequen les cases uniformement banal del barri obrer, es palesa aquella diferència entre la riquesa privada i la misèria collectiva. Però el contrast és més punyent encara en les viles modernes. Les ciutats antigues tenen sovint un mínim d'urbanització en el nucli central que fa de bon aprofitar. I per una casualitat feliç, la nova font d'ingressos és més copiosa justament allí on, per la creixença ràpida de la vila, fa més falta dar-li estructura. La dècima sobre la territorial és d'augment molt lent comparat amb el rendiment de la dècima sobre la industrial, i justament les viles en ràpida creixença deuen a la indústria la creixença mateixa que fa desproporcionadament pobres llurs serveis públics.

Jo ja sé que avui la moda va una mica contra l'esplendidesa dels serveis, contra allò que Rathenau anomenava els escorxadors-palaus, els hospitals-museus i els mercats-sala-de-ball, però entre això i l'extrem contrari de l'escorxador-femer, hi ha un honest terme mig. N'estem ben lluny encara i mentre no l'assolim, ningú podrà parlar d'excessos, ni fantasies de l'administració. La queixa que la imposició de noves càrregues per abastar aquell mínim honest pogués suscitar, no està justificada i s'apagarà ella tota sola; molt aviat i tot, si els cabals s'esmercessin d'una manera ordenada i útil.

No hi ha, doncs, cap raó que justifiqui als Ajuntaments on hi ha manca d'installacions o dèficit de serveis, si no demanen l'exaccio de la dècima, prèvia la formació de pressupostos especials, si no s'acullen, en fi, a la disposició especial segona de la llei de pressupostos de 1920, que diu literalment: «*asímismo se le autoriza* (al gobierno) *para que previa la aprovación de proyectos de obras i mejoras urbanas que formulen los Ayuntamientos pueda permitir en concepto de recargo transitorio que se aumente en una décima sobre el importe correspondiente al Tesoro el recargo municipal sobre las contribuciones urbana y de industria y comercio correspondientes al respectivo término municipal.*»

L'obtenció dels recursos esmentats té per tant una doble tramitació. Cal d'una banda obtenir l'aprovació del pressupost de despeses, i de l'altra, és necessari obtenir la deguda autorització per a recaptar els ingressos que la llei de pressupostos de l'any 20 designa d'una manera general. L'una tasca, la d'aprovació del pressupost de despeses és de prèvia resolució i escau al ministeri de Governació; l'altra, més laboriosa, és de competència del ministeri d'Hisenda. Malgrat llur íntima concatenació, dedicaré la resta d'aquest article a exposar la tasca municipal en relació amb les despeses i amb Governació, deixant per al segon el parlar de ingressos i de l'autorització d'Hisenda.

La formació del pressupost és la corrent en qualsevol pressupost extraordinari, restant però l'autorització del Govern civil, sense efectivitat fins que els ministeris de Governació i de Finances autoritzin l'entrada en vigor del pressupost.

Concretant-nos al pressupost de despeses, el ministeri de Governació té dictades resolucions de tràmit prou importants per a regular en tot detall la marxa d'aquest pressupost, que mereixen un comentari.

En 13 d'agost de 1920 fou dictat un R. D. que prescriu un ordre determinat en les despeses que es facin amb càrrec al pressupost de la dècima. Aquest ordre consisteix, segons l'article primer de l'esmentat R. D., en afectar els productes del recàrrec autoritzat, preferentment a sanejament de les poblacions, i dintre d'aquest criteri es prescriu taxativament un ordre que és el següent: obres de conducció i distribució d'aigües, obres de desaiguament i evacuació de residus per clavegures, preparació d'aixamplis en poblacions de més de 10,000 ànimes, i enderroc d'habitacions o nuclis d'habitació manifestament insalubres. El mateix text legal autoritza que un cop aprovats els projectes d'obres a realitzar, sigui permès afectar els recàrrecs i arbitris autoritzats pel Govern a servei d'un emprèstit el rendiment del qual basti a cobrir el pressupost d'obres. En resoldre aquest extrem el R. D. en qüestió ha facilitat la solució d'una qüestió ben important, com era la de la temporalitat de la dècima.

El text legal fonamental, la disposició 2.ª especial de la llei de pressupostos, dóna com essencialment *temporal*, com a *transitori* el recàrrec de la dècima. Una sèrie de gestions dels municipis interessats provocaren declaracions de doctrina: mentre el ministeri de Governació i la presidència del Consell entenien que la temporalitat es referia al temps durant el qual el Govern podia autoritzar l'exacció del recàrrec, el ministeri d'Hisenda entenia que el recàrrec mateix es concedia com a transitori i cal reconèixer que el text legal copiat és enteramment favorable a aquesta opinió. De totes les maneres, el R. D. de 13 d'agost 1920, en permetre afectar els productes de la dècima al servei d'un emprèstit, àdhuc si admetem la temporalitat absoluta o teòrica de la dècima, resol la qüestió pràctica perquè no es pot lògicament suposar que el bon caprici ministerial provoqués, per què sí, a l'endemà d'un emprèstit que el ministeri ha estudiat i consentit, situacions difícils als Ajuntaments, prenent-los-hi la dècima acordada. El problema serà únicament donar als banquers o al públic un segur contra aquesta remota, encara que a fi de comptes possible contingència. L'Ajuntament de Barcelona s'ha limitat a escursar el termini de vida de l'emprèstit, és a dir, fer-lo d'amortització més ràpida que les restants sèries de son deute, afectant-hi els sobrants de consignacions no esmerçats del mateix pressupost de la dècima, i també s'ha compromès a assegurar l'anualitat de l'emprèstit amb els augments normals del pressupost, en termes que no podrà disposar-ne per a despeses noves, en tant aquella anualitat no estigui coberta.

Per la naturalesa del crèdit municipal, que haurien d'alimentar lògicament els Bancs locals, no és pas difícil discutir amb ells i trobar condicions no oneroses que permetin collocar bé els signes de crèdit, àdhuc amb el risc de la possible desaparició, més probable, transformació o modificació de la dècima.

Solventat aquest punt, la tramitació del pressupostos ens la donen la R. O. circular de 2 d'agost i la de 29 setembre del mateix any. Els Ajuntaments circularan per conducte del Governador llurs projectes amb memòria i pressupost, informats per la Comissió Sanitària provincial (perquè les Reials Ordres insisteixen en la prelació de despeses, en la preferència de les que tinguin una finalitat de sanejament).

La R. O. circular esmentada mostrava una pressa lloable i permetia que els plans fossin senzills, sense detall, les memòries breus i les xifres del pressupost una mica compendioses i indeterminades. Avui, passat més d'un any, crec d'elemental discreció portar en tots els punts i detalls l'acurament i precisió més exquisits.

En fi, els projectes són informats en terme d'un mes per la Comissió Sanitària Central, i, si el ministre ho creu del cas, pel Consell Superior de Sanitat. Després retornen a l'oficina corresponent del Ministeri de la Governació, que en definitiva autoritza el pressupost de despeses.

En un altre article veurem la tramitació del d'ingressos, que és un xic més laboriosa i suscita problemes de consideració per als Ajuntaments.

MANUEL REVENTÓS
Cap del Negociat de Pressupostos de l'Ajuntament de Barcelona

SANITAT MUNICIPAL

LLUITEM CONTRA LA VEROLA!

Al passar la vista sobre les dades estadístiques, tan incomplertes encara, i sense això, solament esguardant les defuncions, les malalties que patim, les epidèmies més o menys localitzades que van apareixent, la mortalitat infantil, etc., etc., ens demostren quan camí ens manca recórrer encara en nostra terra per arribar a assolir les condicions sanitàries d'altres pobles, singularment dels països del Nord: Anglaterra i Pobles Escandinaus.

I tals condicions no s'han aconseguit per que sí, sinó pel convenciment de l'existència, de que moltes malalties eren evitables, i tots els esforços sanitaris s'han dirigit envers la consecució efectiva de tal convenciment, i la realitat ha demostrat que efectivament eren evitables tals malalties, doncs, portant a cap un racional control sanitari, s'ha aconseguit pràcticament la seva desaparició.

Dues malures típiques en aquest concepte són la febre tifoidea i la verola.

No amagarem que, sortosament en aquests darrers anys, fruit de una més forta cultura geneal, del treball de divulgació dels elements sanitaris, i de la més perfecta organització dels serveis d'higiene general, que més que per lo que momentàniament ens mostra, aconsola al pensar en els bons resultats que tan confirmada labor ens portarà en un breu avenir.

Una de les més importants formes de portar a bon fi la campanya sanitària, és l'obra d'apostolat que deuen realitzar els funcionaris i encarregats dels serveis d'higiene; evident que per tal missió, usant tota classe de mitjans de divulgació, és com s'aconsegueix que la collectivitat arribi al convenciment de l'enorme transcendència de la sanitat, i, per tant, no sigui refractària als perfeccionaments sanitaris de caràcter general i als higiènics de caràcter preventiu, en particular.

Tal obra començada en la llar i en l'escola, és la que deu donar la nova generació enfortida i vigorosa. En aquesta obra, quals normes són les autoritats sanitàries superiors les que deuen dictar-les, o al menys marcar els esquemes per a son desenrotllament, correspon a les collectivitats, i principalment als Municipis, el desenrotllar-la en l'esfera de cadascú.

Fixant-nos en la verola, malaltia la més senzillament evitable, i que, de no prevenir-se el seu esclat, constitueix flagell horrible a l'ensems que repugnant, que marca la cara del que l'ha soferta!

La verola tothom coneix i sap positivament que es prevé per la vacunació, i en aquest cas l'obra de divulgació té d'ésser poca, doncs, com diem, llarga experiència mostra fins a l'evidència l'eficàcia i inocuitat de tal mesura.

La vacunació pot fer-se en tot temps, i a totes les edats, fins als dies de nascut l'infant; si no hi ha urgència, és millor fer-ho als tres mesos de vida. (Urgència vol dir haver-hi epidèmia o qualque cas en el veïnat). Pot repetir-se sempre i a totes edats. Deu repetir-se a l'entrar a l'escola, i a l'entrada als tallers o fàbriques. I en tot moment de perill de contagi.

Per tant, doncs, atenent a la poca resistència en general del públic, juntament amb les disposicions legals vigents, que emparen als Municipis i autoritats sanitàries, en tant greu problema, per a portar una companya anti-variolosa, tan sols és necessari un petit trebll, confirmat i metòdic, que en síntesi es redueix a portar per cada Municipi, junt amb les dades del Cens de població, l'estat de les vacunacions i revacunacions en cada individu.

Registrant convenientment els naixements, conminant als tres mesos de cada un, als pares o encarregat, al compliment de la vacunació, amb l'anotació de la certificació facultativa. Cas de resistència, usar mitjans coercitius corrents.

Vigilar que no s'admeti, en els collegis, criatures sense vacunar o revacunar, si han passat dels sis anys, mitjançant que cada escola exhibeixi els certificats. Lo mateix fer-ho en els obradors i fàbriques, i s'aconsegirà tenir del tot aturada la verola.

Ja que d'aparèixer qualque cas d'importació en un foraster, no trobarà ambient la malaltia per a son desenrotllament, i llavors s'usaran els altres mitjans que posseixen els Ajuntaments, en major o menor escala: isolament i desinfecció.

No descuidant de fer una vacunació dels familiars i veïns del malalt, dintre les 24 hores de coneguda aquesta.

Per aquest procediment, que facilita en extrem la tasca del metge Inspector municipal de Sanitat i a la que hi deu cooperar amb totes les seves forces i autoritat, es realitza una feina del tot efectiva; a Barcelona, l'any 1917, s'organitzà una Oficina registre, amb impresos especials, donada la importància de la ciutat, cosa en molts pobles no necessària, i pel funcionament de la mateixa, baixa la mortalitat per verola pràcticament a zero; l'any 1919 i part de 1920, es descuida, i torna a crèixer la malaltia, fins que per la definitiva organització actual, des de darrers de 1920, i tot el 1921 i 1922, ha tornat a minvar del tot la malaltia.

Aquesta ha sigut l'obra de l'Institut Municipal d'Higiene i del Dr. Pons i Freixa, en particular.

A Figueres, pel Sr. Giralt, director dels Serveis d'Higiene i Estadística, s'ha establert idèntic control que a Barcelona, amb molt bons resultats.

Aquesta és una obra immediata i fàcil de portar a cap per tots els Municipis, labor que determinarà la desaparició de la verola, i que junt amb la labor general del Servei de Sanitat de la Mancomunitat, resolent problemes de sanejament en els pobles, facilitant vacunes preventives, combatent epidèmies, ajudant a tots els facultatius i Municipis de Catalunya; més ara amb les brigades sanitàries a punt de funcionament, poden portar a nostra pàtria per camins de perfecta sanitat i, per consegüent, de benestar, impedint que això deixi de succeir, no per manca de bona voluntat, sinó tant sols per deixadesa.

SANTIAGO GRAS,
Metge-Secretari de l'Institut Municipal d'Higiene de Barcelona

SECCIÓ DE LEGISLACIÓ

CONSTRUCCIÓ D'EDIFICIS ESCOLARS. — Per R. D. de 17 de desembre de 1922 s'obliga a tots els Ajuntaments a installar i conservar les Escoles nacionals de primera ensenyança en locals que reuneixin condicions higièniques i pedagògiques per a l'educació dels minyons.

La legislació que estava vigent en aquesta matèria era la continguda en els Reials Decrets de 20 de novembre de 1920 i 3 de març de 1922. El R. D nou concentra en un sol cos legal les regles vigents.

Per la seva importància, transcrivim íntegre el cos de dit R. D.

«I.—*Preceptos generales*

Artículo 1.º Todos los Ayuntamientos están obligados a instalar y conservar las Escuelas nacionales de Primera enseñanza en locales que reunan condiciones higiénicas y pedagógicas para la educación de los niños comprendidos en la edad escolar, y a proporcionar a sus Maestros vivienda capaz y decorosa.

El cumplimiento de estas obligaciones será exigido a todos los Ayuntamientos, a fin de que en un período de cinco años, que determina el Real decreto de 3 de marzo de 1922, estén estas necesidades atendidas de modo normal y conveniente.

Artículo 2.º Los Ayuntamientos que no se hallen en las condiciones económicas necesarias para cumplir la obligación que el artículo precedente les impone, deberán solicitar del Ministerio de Instrucción pública la construcción de los edificios-escuelas, y el Ministerio, con su personal facultativo, realizará de un modo directo o inmediato estas construcciones.

La propiedad de los edificios así construídos será del Estado, y su conservación estará a cargo de los Municipios.

Artículo 3.º Para llevar a cabo estos preceptos, el Ministerio de Instrucción pública solicitará expresamente la colaboración de los Municipios, Entidades, Corporaciones, Sociedades y particulares que deseen contribuir a esta obra de cultura.

II.—*Construcción directa por el Estado con la colaboración de los Municipios*

Artículo 4.º La colaboración del Estado y los Municipios en las construcciones escolares podrá ser:

a) Para construir edificios de nueva planta.

b) Para adaptación de edificios al servicio de las Escuelas nacionales o para terminar los ya comenzados a construir por el Municipio.

a) *Construcción de edificios de nueva planta*

Artículo 5.º Los Ayuntamientos que deseen obtener del Ministerio de Instrucción pública la construcción directa por este Departamento de sus edificios-escuelas, unitarias o graduadas, deberán facilitar siempre el solar en que ha de ser emplazada la construcción y han de efectuar su entrega en condiciones adecuadas para ello.

El solar destinado por los Ayuntamientos a estas construcciones será de la extensión suficiente para comprender el edificio y, siempre que sea posible, un campo de juego para los niños que rodee la Escuela o se halle cerca de ella.

Artículo 6.º Serán preferidos en sus solicitudes aquellos Municipios que ofrezcan cooperar a la construcción de sus locales-escuelas con mayor suma de aportaciones.

Estas aportaciones podrán consistir en uno o varios de los siguientes elementos necesarios para la construcción.

Metálico.

Materiales acopiados al pie de la obra.

Jornales y transportes.

Las aportaciones de jornales y de transportes serán siempre aceptadas en las obras que por su cuantía puedan ejecutarse por administración. En las que deban ejecutarse por contrata sólo serán aceptadas cuando el contratista preste su conformidad para ello.

b) *Adaptación de edificios ya construídos a Escuelas nacionales o terminación de las ya comenzadas.*

Artículo 7.º Los Ayuntamientos que deseen obtener del Ministerio de Instrucción pública la adaptación de edificios-escuelas ya construídos, al servicio de Escuelas nacionales, o la terminación de los ya comenzados a construir por el Municipio, remitirán a la Dirección general de Primera enseñanza sus solicitudes documentadas y un plano del edificio que se pretende adaptar o terminar.

Podrán acogerse a lo dispuesto en este artículo los Ayuntamientos que no hayan terminado las obras de construcción de Escuelas dentro del plazo señalado en las disposiciones de concesión de auxilio anteriores al Real decreto de 23 de noviembre de 1920, previa justificación por los mismos de que no les fué posible terminar dichas obras por circunstancias especiales.

Artículo 8.º La cuantía del auxilio que conceda el Ministerio en esta forma de cooperación será determinada dentro de los siguientes límites:

Para Escuelas unitarias no se podrán conceder más de 12,000 pesetas.

Para Escuelas graduadas, 25,000 en cada anualidad.

En ningún caso podrá representar el auxilio más de un 75 por 100 del importe total de las obras de adaptación o terminación, ni en las graduadas podrán autorizarse más de dos anualidades de 25,000 pesetas cada una.

No se tendrá en cuenta para fijar el tanto por ciento de estos auxilios el valor del edificio que se pretenda adaptar, sino sólo el de las obras que sea necesario realizar para adaptarlo o terminarlo.

Artículo 9.º Cuando los créditos del presupuesto no sean suficientes para conceder todos los auxilios que se demanden, será establecido un orden de preferencia en una relación de menor a mayor suma de auxilio solicitado.

Artículo 10. El proyecto necesario para llevar a cabo la adaptación de edificios será formulado por la Oficina técnica al servicio de la Dirección general.

III.—*Construcción directa por el Estado con el auxilio de Sociedades, Asociaciones o particulares.*

Artículo 11. Las Sociedades, Asociaciones o particulares que quieran cooperar con los Ayuntamientos y el Ministerio de Instrucción pública a la construcción de edificios-escuelas, podrán solicitarlo de dicho Departamento con arreglo a las siguientes bases:

1.ª Ofreciendo cualquiera de los medios o formas que en los preceptos anteriores se detallan para la colaboración de los Municipios, bien sustituyéndolos totalmente en sus ofrecimientos o bien aceptando parte de ellos.

Estas solicitudes serán tramitadas como las demás que hagan los Municipios.

2.ª Ofreciendo el solar y el 50 por 100, por lo menos, en metálico, del importe total de las obras.

Estas solicitudes serán calificadas de «preferentes» y atendidas antes que ninguna otra.

3.ª Ofreciendo edificios ya construídos que sean adaptables al servicio de las Escuelas nacionales.

En este caso el Ministerio adoptará las resoluciones convenientes para su adaptación, según las circunstancias de cada caso.

Artículo 12. Los ofrecimientos en metálico de estos cooperadores y los que en su caso hagan los Municipios, se harán efectivos antes de comenzar la ejecución material de las obras, depositando su importe en la Caja general de Depósitos a disposición del Director general de Primera enseñanza.

IV.—*Preceptos comunes a unas y otras construcciones*

Artículo 13. Recibidas en el Ministerio de Instrucción pública las instancias solicitando el beneficio de la construcción de Escuelas en la forma antes determinada, y detallando las aportaciones que ofrezcan los Municipios, Asociaciones o particulares (metálico, materiales, jornales, solar, etcétera), la Dirección general de Primera Enseñanza, sin más límites, hará la clasificación de la Escuela que debe construirse, y ordenará la formación de los proyectos y presupuestos.

Artículo 14. A medida que los proyectos sean formulados se irán mandando ejecutar las obras por el sistema de administración o el de contrata, teniendo en cuenta las prelaciones establecidas en este Decreto.

Serán ejecutadas por contrata todas las obras cuya cuantía exceda de 25,000 pesetas.

Por administración, las que no pasen de esta suma, o aquellas otras que, anunciadas dos veces a subasta no hayan tenido licitador.

En todo caso, se cumplirán para estos efectos las disposiciones de la ley de Contabilidad vigente.

Artículo 15. Cuando se ofrezcan por los Ayuntamientos metálico y materiales para cooperar a la construcción, su importe será deducido del presupuesto formulado para determinar, según la cuantía de la diferencia, si ha de ser ejecutada la obra por administración o por contrata.

Artículo 16. La dirección de las obras será encomendada a los Arquitectos que el Ministerio tenga nombrados o que designará al efecto.

Artículo 17. No se podrán construir con fondos del Estado Escuelas unitarias en los pueblos que tengan más de 10,000 habitantes, según el censo oficial de la población de España, ni graduadas en aquellos cuyos censos sea inferior a 2,000 habitantes.

Como excepción del primer caso, podrá acordarse la construcción de Escuelas unitarias en núcleos de población apartados más de un kilómetro del radio escolar de las que existan en la localidad de que se trate.

La clasificación de los pueblos para determinar la clase de Escuela que en ellos debe construirse (unitarias y graduadas y número de grado de éstas), será hecha por la Dirección general, teniendo en cuenta la base determinada en el artículo 8.º, regla cuarta de la ley de 23 de Junio de 1909, y el censo oficial de la población de España.

V.—*Obligaciones de los Municipios y sanciones*

Artículo 18. Los Ayuntamientos quedan obligados a la conservación y sostenimiento de las construcciones escolares, sin que la cantidad consignada anualmente en los presupuestos para estas atenciones pueda ser inferior al 1 por 100 del coste total del edificio.

Artículo 19. El uso y destino de los locales estará condicionado por las siguientes reglas, cuyo exacto cumplimiento se encomienda especialmente a la cultura de los Ayuntamientos y de los pueblos y a la vigilancia y cuidado de los Inspectores de Primera enseñanza.

Primera. Se prohibe destinar o disponer de los locales escuelas y de su material para servicios distintos de la enseñanza o de cultura pública, salvo lo dispuesto por leyes especiales.

Segunda. En toda Escuela que tenga aneja a su construcción habitaciones destinadas para vivienda de los Maestros, éstas deberán quedar aisladas totalmente del local escuela, y en ningún caso podrá ser autorizada la apertura de comunicaciones entre uno y otro servicio.

Tercera. Salvo un caso urgente de fuerza mayor, las Escuelas nacionales de Primera enseñanza que estén instaladas en locales propios no podrán ser trasladadas sin la previa conformidad de las Autoridades inspectoras del Ministerio de Instrucción pública.

Artículo 20. En los pueblos que dejen transcurrir el plazo de cinco años sin haber cumplido el deber que esta disposición legal les impone, ni solicitado para cumplirlo el auxilio del Ministerio de Instrucción pública, se llevará a cabo por la Administración Central una inspección especial encaminada a averiguar las causas de su morosidad, y si ésta ha sido originada por negligencia y abandono, el Ministerio de Instrucción pública, en vista de ello, realizará directamente las obras necesarias en los locales de las Escuelas; pero en este caso el Ayuntamiento será obligado a reintegrar al Tesoro el total importe de la construcción.

VI. — *Disposiciones especiales*

Primera. A los Ayuntamientos que quieran construir por sí mismos sus edificios escolares el Ministerio de Instrucción pública y Bellas Artes les facilitará gratuitamente, cuando lo soliciten y como auxilio, los planos, el presupuesto y la dirección facultativa de las obras.

Segunda. Podrán concederse también subvenciones en metálico para la construcción de Escuelas graduadas, hechas directamente por los Municipios; pero su cuantía no excederá de 10,000 pesetas por cada sección que permita instalar el edificio construído, y el pago de estas subvenciones sólo podrá hacerse después de terminadas e inspeccionadas convenientemente las obras.

Tercera.—Los Ayuntamientos cuya población exceda de 20,000 almas y que deseen realizar un plan de construcciones escolares (Escuelas nacionales graduadas) para mejorar la instalación de sus Escuelas, podrán solicitar la cooperación del Ministerio de Instrucción pública, que contribuirá a la construcción con el 50 por 100 del importe de las obras.

Tendrán preferencia, en igualdad de condiciones y ofrecimientos, las peticiones para construcción de las Escuelas graduadas anejas a las Normales de Maestros y Maestras.

La construcción será hecha directamente por el Ministerio de Instrucción pública. La propiedad de los edificios será del Estado.

Cuarta. Dentro de los límites que marca este Decreto, el Ministerio de Instrucción pública podrá también autorizar la concesión de auxilios a los Maestros nacionales para la instalación o adaptación de los diferentes servicios de las Escuelas y en locales que sean propiedad de este Departamento.

También podrá el Ministerio acordar la construcción de edificios de nueva planta, de pabellones transportables o de Escuelas tipo, siempre que lo juzgue conveniente, como ensayo o ejemplo que ofrecer para las construcciones escolares.

Quinta. Conforme a lo preceptuado en el artículo 12 del Real decreto de 31 de Agosto último, tendrán condición de preferentes las peticiones que formule en la construcción de edificios escuelas, para el cumplimiento de su misión, la Comisión central creada por aquel Real decreto.

Sexta. La Dirección general de Primera enseñanza recopilará y dictará instrucciones especiales para regular los servicios administrativos, técnicos y económicos sobre construcción de edificios escolares.

Séptima. Como medida transitoria y para no causar perjuicio a los Municipios interesados, deberá ahora, en primer término, atenderse a la construcción de aquellos edificios que havân sido objeto de una concesión provisional otorgada por Real decreto o Real orden, con arreglo a los preceptos del Real decreto de 23 de Noviembre de 1920.

Las demás peticiones que existan formuladas y en tramitación respecto a Escuelas unitarias o graduadas se adaptarán a los preceptos de este Decreto».

CONTRIBUCIÓ INDUSTRIAL.—En la *Gaceta* de 3 de gener de 1923 la Direcció General de Contribucions comença la publicació de les tarifes de la Contribució industrial i de Comerç aprovades per R. D. de 28 de maig de 1896, revisades per R. D. de 2 d'agost de 1900 i modificades per distintes disposicions dictades fins el 23 de desembre de 1922. L'edició es publica en virtut del que disposa la R. O. de 23 de desembre de 1923.

ACCIDENTS DEL TREBALL.—Per R. D. de 29 de desembre de 1922 (*Gaceta* del 31 del mateix mes) s'aprova el Reglament provisional per a l'aplicació de la Llei reformada, relativa als accidents del treball.

El Reglament conté 8 capítols que s'ocupen de disposicions generals; obligacions del patró; reclamacions a fer per l'obrer; serveis administratius que deuen ésser prestats pels Governs civils i Ajuntaments; previsió d'accidents; responsabilitat dels

patrons; incapacitats que poden sofrir els obrers i quadre de valoracions de dites incapaciats; i segur contra els accidents del treball.

Per la seva importància, publiquem íntegres els articles 44 a 56 del Reglament, que són els que afecten als Ajuntaments.

«CAPITULO IV

DE LOS SERVICIOS ADMINISTRATIVOS

Artículo 44. Se considerarán dependencias administrativas para recibir los partes motivados por el accidente:

a) Los Gobiernos civiles.
b) Los Ayuntamientos.

Artículo 45. Serán recibidos los partes en los Ayuntamientos únicamente en las localidades que no sean capital de provincia.

En las capitales de provincia sólo serán recibidos en los Gobiernos civiles.

Artículo 46. Los partes que se reciban en los Ayuntamientos se remitirán inmediatamente al Gobierno civil de la provincia respectiva, que acusará recibo de oficio a vuelta de correo.

Artículo 47. En los Gobiernos civiles al recibir el parte directamente o de los Ayuntamientos, se abrirá un expediente, que sólo constará de una carpeta de titulación y de un índice de los documentos recibidos, registrados y contenidos en la carpeta.

Artícuo 48. La carpeta del expediente tendrá las siguientes titulaciones, ordenadas conforme al modelo que ordinariamente se acuerde:

a) Número del expediente.
b) Inicial de la letra del primer apellido de la víctima del accidente.
c) Nombre y apellidos de la víctima.
d) Nombre y apellido del patrono.
e) Clase de industria o de trabajo; y
f) Clave de registro.

Artículo 49. Los expedientes se colocarán en casilleros dispuestos por orden alfabético del primer apellido.

Permanecerán en estos casilleros hasta que se acuerde la cancelación, que será siempre motivada por haberse cumplido en todos sus trámites los efectos de la ley.

Acordada la cancelación, los expedientes pasarán al archivo de la dependencia.

Artículo 50. Se llevarán además en cada Gobierno civil dos libros-registros.

1.º Libro de Registro de accidentes.
2.º Libro de anotaciones alfabéticas.

En el primer libro, cada hoja estará dispuesta para las anotaciones correspondientes a un solo expediente.

En el segundo libro sólo constarán el nombre y apellidos de la víctima, inscriptos en el orden de la inicial divisoria correspondiente al primer apellido, y con referencia a las páginas en que conste la inscripción en el libro-registro de accidentes.

Artículo 51. Los Gobernadores civiles facilitarán a las oficinas provinciales de Estadística, boletines por duplicado de cada uno de los accidentes registrados en el primero de los libros a que se refiere el artículo anterior. Cada boletín llevará una numeración anual que se corresponderá a la del asiento en el libro-registro, y se redactará con arreglo al siguiente modelo: (s'acompanya el dit formulari).

Las oficinas provinciales de Estadística remitirán mensualmente al Instituto de Reformas Sociales un ejemplar de cada uno de aquellos boletines, y se reservarán el duplicado para formar los estados trimestrales de accidentes del trabajo, que habrán de enviar al mismo Instituto, encargado de realizar el estudio jurídico social de los mismos.

Las mismas oficinas provinciales cuidarán de ir completando los boletines que hubiesen remitido al Instituto con aquellos datos que no se hubiesen podido obtener de los Gobiernos civiles hasta la cancelación de los expedientes respectivos.

Artículo 52. Las Audiencias, Juzgados de primera instancia y Tribunales industriales remitirán directamente al Instituto de Reformas Sociales copia certificada de todas las sentencias ejecutorias que dicten en materia de accidentes del trabajo.

Artículo 53. La acción administrativa se limitará en los casos de desenvolvimiento normal de la ley a un mero registro de accidentes. Pero en aquellos en que el patrono no cumpla exactamente todos los trámites que en la ley y en este Reglamento se establecen, la Adminisración favorecerá, siempre que sea oportuno, las reclamaciones del obrero y cursará cuantas instancias estime pertinentes, participando al patrono la responsabilidad en que incurre.

Artículo 54. El trámite administrativo se dirigirá primeramente a reclamar del patrono el cumplimiento del precepto infringido, y si esta intervención resultara ineficaz, dará conocimiento al Tribunal industrial, y de no existir éste, al Juez de primera instancia, a los efectos del artículo 35 de la ley.

Artículo 55. De las gestiones verificadas gubernativamente y de sus resultados, se dará conocimiento al Ministerio de Trabajo, Comercio e Industria.

Artículo 56. El Ministerio de Trabajo, Comercio e Industria intervendrá cuando las partes interesadas recurran a él en queja contra las Autoridades administrativas por incumplimiento de las obligaciones que les incumben».

CAMINS VEINALS.—Per R. O. de 14 de desembre de 1922 (*Gaceta* del 28) i en vista de que les disposicions dictades per a la revisió de preus, en res ha pogt alterar la Llei de camins veïnals, sinó únicament el cost de les obres, del qual deriven regladament la subvenció i anticip respectius, es disposa que en relació a l'augment de subvenció que es concedeixi per a les obres d'un camí veïnal, amb motiu de la revisió de preus, pot l'Ajuntament sollicitar l'anticip que indica la Llei de Camins veïnals.

Per R. O. de 20 de desembre de 1922 (*Gaceta* del 28) es determina que si abans del 15 de gener corrent no s'han concedit els terrenys necessaris per a la contrucció de camins veïnals autoritzats, s'anullaran els crèdits concedíts per al corrent any econòmic.

CASES BARATES.—Per R. O. de 30 de desembre de 1922 (*Gaceta* de 4 de gener es declaren constituïdes les Juntes de Cases Barates als Ajuntaments de Premià de Mar i Pineda, en vista de les instàncies formulades per dites Corporacions municipals, i fent aplicació dels articles 337 i 338 del Reglament de Case Barates.

HISENDES LOCALS.—Per R. O. de 21 de desembre de 1922 (*Gaceta* del dia 22) es determina l'obligació dels Ajuntaments respecte a l'ingrés al Tresor dels tants per cent de la renda de Propis, arbitris de Pesos i mesures i Aprofitaments Forestals. Essent interessant el punt de vista de la R. O., es publica aquesta íntegrament.

«Ilmo. Sr.: Habiéndose suscitado dudas sobre la legalidad vigente en lo relativo al pago por los Ayuntamientos del 20 por 100 de la renta de Propios, del 10 por 100 de arbitrios de Pesas y Medidas y del 10 por 100 de los Aprovechamientos forestales de los montes a cargo del Ministerio de Hacienda, conceptos a que se refiere el artículo 4.º de la ley de 12 de Junio de 1911, que suprimió el impuesto de Consumos:

Resultando que la disposición primera especial de la ley de Presupuestos generales del Estado para el ejercicio económico de 1920-21 prescribía que durante su vigencia se consideraría restablecida la obligación de que eximió a aquellas Corporaciones el mencionado artículo 4.º de la ley de 1911, o sea la de efectuar en el Tesoro los ingresos de referencia:

Resultando que la omisión en la vigente ley de Presupuestos generales del Estado de 26 de Julio último del texto de la aludida disposición especial, ha dado origen a las dudas de que se trata, y al supuesto de que ha quedado sin efecto el restablecimiento de las obligaciones de que se ha hecho mérito, de lo cual habría de inferirse que, a partir de 1.º de Abril último, no se puede exigir a los Ayuntamientos el ingreso en el Tesoro del importe de los derechos en cuestión:

Considerando que si bien con arreglo al artículo 37 de la ley de Administración y Contabilidad de la Hacienda pública de 1.º de Julio de 1911, los preceptos que contenga el articulado de las leyes de Presupuestos sólo estarán en vigor durante el ejercicio de cada uno de estos y el de la prórroga, en su caso, dicha restricción se contrae, como el mismo artículo taxativamente determina, a las disposiciones necesarias para la administración de los presupuestos respectivos, no a aquellas que siendo, como la de que se trata, de carácter sustantivo, establecen y regulan derechos y obligaciones entre la Hacienda del Estado y las municipales y provinciales, cuya existencia no puede estimarse dependiente de la referida administración, sino del desenvolvimiento de preceptos legales, íntimamente relacionados con las dichas Haciendas, como son todos los comprendidos en la ley de 12 de Junio de 1911, sobre supresión y sustitución del impuesto de Consumos:

Considerando que, esto sentado, hay que entender que la disposición especial primera de la ley de Presupuestos generales del Estado para el año económico de 1920-21, relativa a la suspensión del artículo 4.º de la de 12 de Junio de 1911, aun cuando referida a la vigencia de aquella ley de Presupuestos, ha de subsistir y tiene fuerza de obligar mientras no sea taxativamente derogada por un precepto legislativo posterior, y así lo demuestra el que estando comprendida también en la dicha disposición especial primera la suspensión, durante la vigencia de la misma ley de Presupuestos, de la incorporación al Estado de las obligaciones carcelarias y de manutención de presos a que se alude en el artículo 5.º de la tantas veces citada ley de 1911, se haya incluído en la actual ley económica del Estado una autorización para llevar ahora a efecto tal incorporación, sin ampliarla a los demás conceptos que en la repetida disposición especial se expresaban.

S. M. el Rey (q. D. g.) ha tenido a bien declarar que mientras por una disposición legislativa no se establezca lo contrario, continúan en vigor las obligaciones para los Ayuntamientos, de que les eximió el artículo 4.º de la ley de 12 de Junio de 1911, y, por tanto, aquellas Corporaciones deberán seguir ingresando en el Tesoro el 20 por 100 de la renta de Propios, el 10 por 100 de arbitrios de Pesas y Medidas y el 10 por 100 de los Aprovechamientos forestales.

De Real orden lo digo a V. I. para su conocimiento y efectos consiguientes. Dios guarde a V. I. muchos años. Madrid, 21 de Diciembre de 1922».

PROCEDIMENT ADMINISTRATIU. — Per Reial Ordre del dia 17 de desembre de 1922 (*Gaceta* de 21 de desembre) s'autoritza al Sr. Director General d'Administració pel despatx, acord, i firma, amb caràcter de R. O., dels expedients sobre aplicació de la Llei de Reclutament i ses incidències, inclòs el recursos d'alçada en els que amb arreglo al article 136 de la Llei degui informar la Secció de Governació i Foment del Consell d'Estat; entenent-se exceptuats aquells expedients la resolució dels quals tingui caràcter general o bé exigeixi informe previ del Consell d'Estat en ple.

La R. O. de 20 de desembre de 1922 (*Gaceta* del dia 24) recorda la necessitat de desfer la llegendària lentitud amb què es tramiten els expedients a l'Administració Central, i, volent per tots els medis corretgir aquest abús, es recorda els Caps de serveis de tota mena el cumpliment estricte del Reglament de procediment administratiu del Ministeri de Foment de 23 d'abril de 1890, ordenant que on hi hagi retràs d'expedients s'habilitin les hores extraordinàries precises per a normalitzar la tasca.

La R. O. de 22 de desembre de 1922 (*Gaceta* del 22) disposa que en totes aquelles

facultats que pel bon règim i funcionament de les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació concedien al Ministre de Foment la Llei de Bases de 29 de juny de 1911 i el Reglament de 14 de març de 1918 (i, a partir del R. D. de 4 de març de 1922 al del Treball) s'entenen delegades en el Sr. Subsecretari del Ministeri del Treball, Comerç i Indústria, qui podrà, a la vegada, delegar la firma per als afers de tràmit en el Sub-director de Comerç.

Per R. O. de 22 de desembre de 1922 (*Gaceta* del 27) es declara en vigor el R. D. de 13 de gener de 1916 relatiu a autorització per delegació del Ministre de la Governació, al Sr. Director General de Postes i Telègrafs, per a l'acord i firma, amb caràcter de R. O. dels expedients sobre llicències temporals. ascensos, reingressos, nomenaments, comissions i correctius reglamentaris, excepte el de la separació, referents als funcionaris de dits cossos.

PROVISIÓ D'ESCOLES.—La *Gaceta* del dia 26 de desembre de 1922 publica la relació provisional de les Escoles Nacionals vacants que han de proveir-se mitjançant concurs general de trasllat. Per ço que afecta a Catalunya la relació és la següent:

BARCELONA

Arenys de Mar, unitària; Barcelona, ídem núm. 69, Guitart, 26; ídem Secció graduada número 5; Balboa, lletra L; ídem ídem, ídem; Canet de Mar, ídem; Gelida, Unitària; Igualada, ídem número 2; Les Franqueses, Secció graduada; Mataró, ídem; Sant Pere de Ribas, unitària; Sant Pere de Riudevitlles, ídem; Subirats (Portazgo), ídem; Torrellas de Foix, ídem; Vich, Secció graduada; Vilassar de Sant Genís, unitària.

GIRONA

Anglés, Nens; Llagostera, Secció graduada; Lloret de Mar, Nens; Pals, Nens; Ribas de Fresser, Secció graduada; Salt, Nens. Sant Cristòfol de Campdevànol, Nens; Sant Feliu de Pallarols, Nens.

TARRAGONA

Alforja; Ascó; Constantí; Flix, Secció d'Escola graduada; Ginestar; Pinell; Reus; Santa Coloma de Queralt, Secció d'Escola graduada; Tarragona, ídem, ídem; Tortosa, Escola número 5; Tortosa, ídem número 6; Vilarrodona.

A Lleyda no n'hi ha.

SANEJAMENT DE TERRENYS.—A fi de lluitar contra el mal causat pel germen de la llagosta en tota mena de terrenys i aplicant l'article 64 de la llei de 21 de maig de 1920, es dicten regles per mitjà de la R. O. de 26 de desembre de 1922 (*Gaceta* del dia 28), que han de tenir en compte els Governs civils, els Enginyers Caps de les Seccions Agronòmiques i les Juntes Locals de Defensa.

TIMBRE DE L'ESTAT.—Per Reial Decret del dia 2 de gener de 1923 (*Gaceta* del 4) es dicten regles encaminades a que els Notaris puguin reintegrar la diferència de timbre en els documents públics que autoritzin per mitjà de pòlisses equivalents al paper timbrat comú.

MINISTERI DEL TREBALL.—Per Reial Decret del dia 5 de gener de 1923 (*Gaceta* del dia 6) es reforma l'apart *c* de l'article tercer del R. D. de 7 de desembre de 1916, en el sentit de què el Consell de la Propietat Industrial i Comercial, que va crear, informarà els recursos de revisió i alçada solament quan la seva importància ho requereixi, a judici del Ministre del Treball.

La gran quantitat d'alçades dels acords de primera instància recaiguts en qüestions que estan dintre la jurisdicció del Ministeri del Treball,han obligat a crear en ell una Secció que tingui per finalitat tramitar i proposar acord en la matèria, sens perjudici de les funcions pròpies de l'Assessoria Jurídica. Aquesta Secció es crea per mitjà de la R. O. de 5 de gener de 1923 (*Gaceta* del dia 6) nomenant-se «Secció especial de Recursos». Entendrà principalment en quantes apellacions es formulin contra resolucions recaigudes en matèria de Pòsits i en els recursos de Revisió de què parla la llei de Propietat industrial. Al davant de la Secció hi haurà un Cap d'Administració, que serà lletrat.

ARRESTATS GOVERNATIUS.—Per R. O. de 28 de desembre de 1922 (*Gaceta* del 29), dictada pel Ministeri de Gràcia i Justícia, es disposa que per a que els Caps de presons puguin admetre arrestats governatius, serà precís que l'ordre vagi per escrit, i que contingui les dades acreditatives de la falta, siguent necessari que els Caps de les presons designin en els llibres de registre les indicacions necessàries per a identificar als arrestats governatius. En cap cas podran ser ingressats en les presons els menors de 15 anys.

ARTICLE 22 DE LA LLEI PROVINCIAL.—Abusos notats en la pràctica en quan a l'aplicació de l'article 22 de la llei provincial, han obligat al Ministeri de la Governació en Reial ordre de 28 de desembre de 1922 (*Gaceta* del 29 del propi desembre) a determinar que les autoritats governatives aplicaran el dit article atenent al seu estricte contingut, comprenent-se sols en l'article els actes contraris a la moral i decència pública i les manques d'obediència a les autoritats governatives quan s'hagin realment comès. Demés, afegeix que els menors de 15 anys no seran objectes de càstig, sinó entregats al tribunal especial per a nois, i si no n'hi hagués, als establiments en què puguin ser acollits per a la seva correcció. Cas de que no existissin establiments d'aquesta mena, serà entregat el menor a la seva família, i la seva reincidència en faltes, s'estimarà com un mancament de la persona encarregada de la seva vigilància. Els majors de 15 anys i menors de 18, podran ser multats fins a 330 pessetes, arrest subsidiari fins 10 dies. Els arrestats governativament no seran posats a disposició de cap altra autoritat ni corretgits novament, a no haver incorregut per segona vegada en l'acte reprovable. Imposta una segona qinzena ans de fer dos mesos que s'havia impost l'anterior, es comunicarà al Ministeri de la Governació el fet. Les providències governatives que portin anexe l'ordre d'ingrés a la presó, es comunicaran per escrit i contindran una expressió sintètica del fet.

OBRES DE PORTS.—Aprovat per R. O. de primer de desembre últim el reglament per l'organització i règim de les Juntes d'obres de ports, hi han hagut alguns que han sollicitat l'aplaçament de les seves prescripcions, fins que s'escoltin les observacons que pensen fer.

Per aquest motiu, el Ministeri de Foment resolgué per R. O. del 28 de desembre de 1922 (*Gaceta* de 5 de gener de 1923), que pels Governs Civils s'obrí una informació per durant 30 dies, relativa a la conveniència de modificar els preceptes continguts en el reglament per a l'organització i règim de les Juntes d'obres de ports, aprovat per Reial Ordre de primer de desembre de 1922.

SECRETARIES MUNICIPALS.—El R. D. de 3 de juny de 1921 dictà regles sobre dotacions, suspensions i reglamentació de Secretaries Municipals. Dit Reial Decret era de caràcter general per a tot Espanya, però en vista d'una instància de la Diputació Foral i Provincial de Navarra, s'ha resolt, per medi d'una R. O. de 5 de gener de 1923 (*Gaceta* del dia 9), que aquell R. D. de 3 de juny de 1921 no és aplicable a la província indicada.

AIXAMPLA DE BARCELONA.—Per R. D. de 9 de gener de 1923 s'aprova el projecte d'addició al plan d'aixample de Barcelona, de la perllongació del carrer de Balmes, entre Travessera i Víctor Hugo, i zona lateral, acceptat per l'Ajuntament en 11 de febrer de 1920, amb les modificacions que es contenen en el quadern incorporat al projecte, de data 22 de febrer de l'any proppassat.

TIMBRE DE L'ESTAT.—Per R. O. de 9 de gener de 1923 (*Gaceta* del dia 10), s'exceptuen de l'impost del timbre els xecs i demés manaments de pagament a què es refereix l'article 541 del Codi de Comerç, sempre i quan siguin creuats pel lliurador, tal com diu el paràgraf primer de dit article, i quan hagin de pagar-se per Banca inscrita en la Comissaria Règia de la Banca Privada. És precís que el pagament es realitzi en compensació, amb subjecció a les fórmules establertes pel Consell Superior Bancari. La exempció queda anullada per al territori de les tres zones bancàries creades per R. O. de 3 de febrer de 1922, en les quals el Consell Superior Bancari no logri la creació d'una Cambra de compensació, en el termini de dos mesos, a comptar des de la data del decret. Les Cambres de conpensació que paguin xecs creuats, els conservaran durant tres anys a disposició dels inspectors del timbre.

OBRES ARTÍSTIQUES. — L'exemple reiterat de vendes i consegüent expatriació d'obres d'art, records gloriosos del passat, que durant molts segles va acumular la generositat dels donants, tot això, tot lo que constiueix relíquies nacionals que haurien d'haver sigut curosament guardades, desapareix amb facilitat. L'Església per medi dels cànons corresponents, recordats per circulars de la Nunciatura Apostòlica, ha procurat evitar aquesta transmissió de propietat. Avui dia, el dret de propietat no té el caràcter exageradament individualista del dret romà: entra en ell el buf d'un element social que palpita amb més força cada dia, com resultant de l'interès collectiu. Per tots aquests motius, sens que es vulgui ferir el sentiment catòlic ni mermar la jurisdicció de l'Església, i atenent a evitar que la riquesa artística, que és un patrimoni del país, no desapareixi, el Ministeri de Gràcia i Justícia, per medi d'un R. D. de 9 de gener de 1923 (*Gaceta* del dia 10), disposa que les esglésies, catedrals, collegiates, parròquies, mo-

nestirs, ermites i altres edificis religiosos, no podran, sens autorització concedda per R. O. de Gràcia i Justícia, vendre les obres artístiques, històriques, o arqueològiques de que siguin posseïdors, entenent-se en dita categoria els objectes que el dret canònic nomena *Res pretiotas*. El Ministre no concedirà autorització per a enagenar, quant no s'hagin complert els tràmits dels cànons 1530, 1531 i 1532, i els seus concordants del Codi canònic. No es donarà el permís si l'objecte es deu a la lliberalitat dels monarques i dels pobles, o quan els béns siguin de l'Estat. Si el Ministeri de Gràcia i Justícia creu que es pot autoritzar la venda, ho comunicarà al d'Instrucció Pública, que tramitarà el corresponent expedient, escoltant les Reials Acadèmies interessades, i seguint les regles establertes sobre conservació de monuments. El R. D. serà comunicat als senyors arquebisbes i bisbes en reial cèdula de prec, demanant que no autoritzin cap enagenació que contradigui aquest decret. El Govern fomentarà la creació de Museus Diocesans. Les enagenacions contràries al R. D. seran nulles, i l'Estat s'incautarà de l'objecte mal venut i del preu, entregant dit objecte al prelat que dongui garantia de custòdia, i, cas contrari, al Museu Nacional o Diocesà que vulgui. El preu de la venda nulla serà destinat a establiments de beneficiència, deduint un 20 per 100 per al denunciant.

SANITAT MUNICIPAL.—El Reial Consell de Sanitat en 16 de juny darrer aprovà per unanimitat unes Instruccions Tècnico-sanitàries per als petits Municipis a fi de que aquets les tinguin en compte quan redactin o apliquin els seus Reglaments de Higiene.

D'acord amb lo proposat, el Ministeri de la Governació per R. O. de 3 de gener de 1923 (*Gaceta* del dia 10) aprova dita proposta i publica a la *Gaceta* les Instruccions, que comprenen aquests extrems: el sòl. Desecació del sòl. Supressió d'aigües mortes. Defensa contra les malalties telúriques. Emplaçament de noves barriades, centres industrials i colònies. Dels carrers i places. De les habitacions. Emplaçament. Orientació. Protecció contra la humitat. Illuminació i solellament. Superfície de les cases. Condicions que deuen reunir les habitacions per a poder ésser habitables. Habitacions de planta baixa. Habitacions d'última planta. Cuines i comunes. Patis. Escales i corredors. Alimentació d'aigua. Evacuació d'aigües brutes. Deputació de les aigües residuals (Negres i industrials). Petits nuclis de població. Establiments collectius o finques aillades. Quadres, estables, i escombraries. Cementiris. Escorxadors i Mercats de bestiar. Desinfecció i desinsectació.

JUNTES DE REFORMES SOCIALS. — L'Institut de Reformes Socials formulà una proposta per a la renovació i funcionament de les Juntes provincials i Locals de Reformes Socials, qual renovació havia estat ajornada per R. O. de 19 de novembre de 1919 fins que es comptés amb un cens patronal i obrer depurat en forma que garantitzés l'expressió del cos electoral. Però el cens electoral format per l'Institut de Reformes Socials i publicat en les *Gacetes* de 10 de de juny de 1922, és un instrument provatori de la capacitat de les Associacions que han d'intervenir en les renovacions de dites Juntes, sense temor a reclamacions com les anteriors formulades quan no existia tal cens.

Per aquestes raons el Ministre del Treball, per R. O. de 3 de gener de 1922 (*Gaceta* del dia 13) ordena que es procedeixi a la renovació de totes les Juntes locals i provincials de Reformes Socials, constituïdes a Espanya, senyalant-se el dia 16 de febrer pròxim per a les operacions d'escrutini de les eleccions que cada Associació hagi celebrat a qual efecte es procedirà a la convocatòria de les mateixes i es publicarà en el *Butlletí Oficial* la llista d'Associacions patronals i obrerse afiliades que tinguin dret a intervenir-hi, en el terme de 10 dies, a partir de la inserció d'aquesta R. O. en la *Gaceta,* essent obligació de l'Alcalde donar publicitat a la convocatòria per mitjà d'edictes, bàndols i demés procediments acostumats en la localitat. Els Alcaldes deuen, per tant, tenir bona cura de fer dita publicitat per a evitar responsabilitats.

La pròpia R. O. determina amb detall les condicions electorals per a les classes patronals i les obreres; les condicions d'elegibilitat; la manera d'efectuar-se les eleccions (en qual aspecte té importància extraordinària la prescripció de que a les que no hi hagi Associacions obreres i patronals, es pot admetre que els Alcaldes reuneixin separadament a patrons i obrers de les distintes classes i oficis, considerant a cada grup com un gremi); els recursos contra les eleccions; i del funcionament de les Juntes un cop constituïdes.

L'Alcalde actuarà com President de la Junta Local de Reformes Socials. La Junta es composarà, demés del capellà i metge titular, i si n'hi ha més d'un, el més antic; d'un nombre igual de patrons i obrers, que no seran més de sis per cada part, i d'un Secretari, que serà designat dintre els vocals de la Junta, en la primera reunió que es celebri.

Quan hi hagi votació, l'Alcalde votarà l'últim i el seu vot no desfarà els empats.

Constituïda la Junta local, l'Alcalde en donarà compte al President de l'Institut de Reformes Socials, indicant el personal que la forma i els canvis que hi hagin i indicant tot allò que cregui d'interès; manifestarà així mateix mensualment el nombre de les sessions celebrades, les qüestions que s'hagin tractat, i les notícies que hi hagi respecte d'actes d'infracció sancionats per les Comissions respectives i les cursades pels Inspectors del Treball.

La Junta es reunirà al menys una vegada al mes.

CONTRIBUCIÓ D'UTILITATS.—S'ha dictat una R. O. de 5 de gener de 1923 (*Gaceta* del dia 11) fundada en la disposició segona transitòria de la llei sobre utilitats de la riquesa mobiliària de 22 setembre de 1922, que concedia al Govern facultat d'aplicar gradualment dita contribució als comerciants i individus en ella inclosos, autoritzant entretant al Ministeri per a imposar-los un recàrrec supletori sobre l'antiga quota normal. Aquesta autorització fou aprovada per R. O. de 29 de juliol de 1922, i confirmada per R. D. de 29 de desembre del mateix, en virtut del qual es disribuïren les indústries compreses en la tarifa de la contribució en quatre grups, als efectes de l'augment de quota establerta per l'article 10 de la llei de 29 d'abril de 1920 i article novè de la de 26 de juliol de 1922, disposant-se que el recàrrec supletori abans indicat fos del 50 %, pels compresos en el primer i segon grup, i 40 %, en els dos restants.

En el R. D. de 29 de setembre es consignà que els comerciants venien obligats a fer les declaracions oportunes d'acord amb les quantitats i elements de giro o producció a què es refereix l'epígraf C. del N.º 26 de la tarifa 2.ª de l'article 4.t de la Llei d'Utilitats, deben-se fer dita declaració conforme a les regles que en dit R. D. s'indicaven.

Per dita consideració, la R. O. que es comenta estableix les regles amb arreglo a les quals els comerciants i industrials compresos en dit epígraf C. hauran de presentar abans del dia 10 de febrer pròxim a les Administracions de contribucions de les províncies o a l'Alcaldia del punt de residència, una declaració adaptada al modelatge que s'insereix a la *Gaceta*.

PATRONAT ESCOLAR DE BARCELONA. — Per R. O. de 9 gener de 1923 (*Gaceta* del dia 14) i en vista de la comunicació del Patronat Escolar de Barcelona, creat per R. D. de 27 de febrer de 1922, es nomenen regidors de dit Patronat als senyors Fèlix Roure, Martí Esteve, Estanislao Duran Reynals, Joaquim M.ª Nadal, i Marian Bordas.

JOSEP M.ª PI SUÑER
Prof. a l'Escola d'Administració

LA NOSTRA REVISTA

És motiu de satisfacció per a nosaltres poder constatar que la REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL ha sigut rebuda amb unànim i expressiu elogi. Molts Secretaris i alguns Ajuntaments han volgut expressament mostrar-nos el seu aplaudiment, que sinceram ent agraïm. La tasca que amb tanta convicció hem emprès, així, més fàcilment obtindrá la més bella eficiència.

Tornem a manifestar que si algun Secretari no rebés la REVISTA, no descuidi de fernos-ho saber. De seguida li serà remesa gratuïtament, tal com té acordat el Consell Permanent de la Mancomunitat.

Les altres persones, entitats i Ajuntaments a les quals interessa la publicació, la poden rebre abonant una quantitat anyal de 15 pessetes, a Barcelona, i de 16, a fora.

Redactors i Collaboradors de la REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL: Josep M.ª Pi i Suñer, Miquel Vidal i Guardiola, Josep Claveria, F. Sans i Buigas, Ramon Coll i Rodés, Manel Reventós, Guillem Busquets, Lluís Jover, Josep M.ª Gich, Josep M.ª Tallada, Joaquim Bosch, Josep Escofet, J. Vallès i Pujals, Ramon Cunill, J. Garriga i Massó, Ricard Giralt i Casadesús, Joan Pelegrí, Antoni Darder, Adolf Florensa, Pere Corominas, Manel Alcàntara i Gusart, Artur Baldris, Joan Vinyas; Candi Closa; Josep Pardo; Joaquim Ducet; Agustí Duràn i Sanpere, Pompeu Fabra, Santiago Gras, Antoni Ariet, Francesc Folguera, Josep Castells, Francesc Rosell, Enric Mi·s i altres.

Secretari de la REVISTA: F. Culí i Verdaguer.

SERVEIS TÈCNICS MUNICIPALS

ESCOLES

La qüestió de la salut física dels habitants d'un poble és indubtablement fonamental entre les que deuen preocupar a les seves autoritats: i un dels aspectes principals d'aquesta qüestió, el de la evacuació

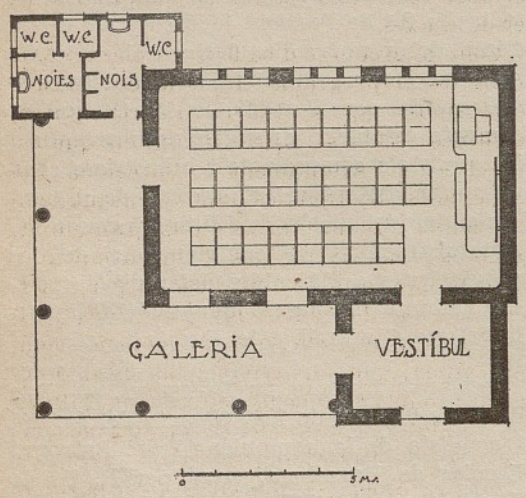

Fig. 1. — Escola de la Masó

de les aigües residuals, ha sigut ja tractat en aquestes planes. Però tan com del cos dels ciutadans, convé cuidar del esperit llur, i això en cap forma pot assolir-se si no és vetllant per la formació moral i intellectual dels homes de demà. Aquesta missió, encomanada a les escoles primàries, sembla que hauria de ser una de les activitats essencialment comunals; malgrat això, la migradesa del nostre esperit municipalista ha fet possible que els Ajuntaments es trobin exclosos de tota intervenció en l'instrucció primària, com no sigui lo de pagar-ne en part les despeses; i àdhuc quan l'actuació exemplar d'algun Ajuntament, com el de Barcelona, ha arribat a conquerir una mena de reconeixement de capacitat per a influir en la direcció pedagògica, cal veure les resistències quasi bé insuperables que s'oposen a la seva acció, fent de coses que haurien d'ésser de senzill tràmit, difícils problemes que exigeixen, per ésser resolts, mesos i anys, a més d'absorbir una quantitat d'atenció i treball que, esmerçats en feines més profitoses, portarien el rendiment que els pertoca i ara es perd.

Entre les coses que l'Estat ha deixat als Ajuntaments referent a l'ensenyament primari, hi ha el deure de donar-li estatge adequat, bastint els edificis escolars que calguin; i a més, cuidar de que el personal docent tingui també habitació, encara que prohibint que aquesta estigui al mateix edifici que l'escola.

Aquesta obligació de construir edificis escolars ha sigut complerta pels Ajuntaments d'una manera molt deficient fins fa pocs anys: sembla, però, que la convicció de la seva necessitat vagi estenent-se, i fa goig pensar com van sorgint per tot arreu les noves escoles, si no perfectes, molt superiors als llocs tristíssims, on, els que ara som homes, havem passat de 9000 a 10,000 hores de la nostra vida.

Com tots els problemes que representen una càrrega pel pressupost municipal, les seves dificultats semblen augmentar com més petit és el poble, perquè els recursos dels Ajuntaments minven en proporció més ràpida que el número d'habitants; i és per això que pensant en lo molt que encara resta a fer, cal limitar les exigències i demostrar que la construcció d'una escola sana en un poble petit, no és, en general, una empresa que caigui fora del círcol de les coses, no solament possibles, sinó fàcils.

S'ha de partir per a plantejar el problema del cens escolar, o sigui el número de nois i noies compresos en el període que s'en diu «edat escolar»; si no està aquesta estadística a mà, es pot comptar aproximadament sobre el 15 per 100 de la població total.

El problema de l'emplaçament, tant difícil a les ciutats grans, no ho serà en general a les viles i pobles petits, i més considerant, que encara que l'escola no ha d'estar excesivament allunyada (per a tenir compte dels dies de mal temps), no hi ha cap aventatge en emplaçar-la al centre de la població, sinó al contrari. La extensió del solar hauria d'ésser, com a mínim, de 8 a 10 m.² per alumne; aquestes dimensions, com havem dit, no seran difícils d'assolir en localitats petites, on no hi ha concentració ni els terrenys tenen preu elevat.

En quant a l'edifici-escola, la seva organització és diferent segons el nombre d'alumnes que hagi d'hostatjar. En cada classe o aula hi haurien d'haver, només, 40 ó 42 alumnes, encara que s'admet un màxim de 60 quan l'escola ha d'ésser unitària, és a dir d'una sola classe. Suposant que hi hagi escola de nens i de nenes, això suposa un cens escolar de 120 alumnes, que corresponen a una població total de uns 800 habitants: aquest és, doncs, el màxim a què pot arribar-se amb l'escola unitària. Si el número d'habitants és més gros, s'han de repartir els alumnos en diferents classes i això es fa agrupant-los per edats o graus, donant-se lloc a l'*escola graduada*: quan en un mateix edifici s'hi repeteix més d'una vegada el cicle complet dels graus, resulta el *grup escolar*. És evident que l'ensenyament només pot tenir la seva màxima eficàcia en el sistema graduat, i encara, corresponent un grau a cada anyada de l'edat escolar; però la despesa en locals i personal que això representaria ho fa inaccessible per als pobles petits, no havent-hi més remei que transigir amb l'escola unitària; i quan entre nens i nenes no passen de 60, l'economia obliga a acudir a l'escola unitària mixta, o sia, per als dos sexes; la majoria dels mestres que han de treballar en aquest sistema, estan molt satisfets dels resultats.

Les reglamentacions oficials demanen, ordinàriament, una gran varietat de dependències en l'edifici-escola; però en els pobles petits, serà prudent, si això ha de fer possible la construcció, saber limitar-se als locals indispensables, que són: un petit *vestíbul* per a deixar la roba, la *classe*, els *W. C. i lavabos*, una mica de *porxo* o pati cobert i el *pati d'esbarjo*. Responent a aquest mínim, està concebut l'edifici que la Mancomunitat de Catalunya bastí al petit poble de la Masó, al Camp de Tarragona, fent arribar així també al problema de la construcció escolar el seu mestratge i deixant sentir en això, com en tot, la seva típica qualitat de guia i ordenadora.

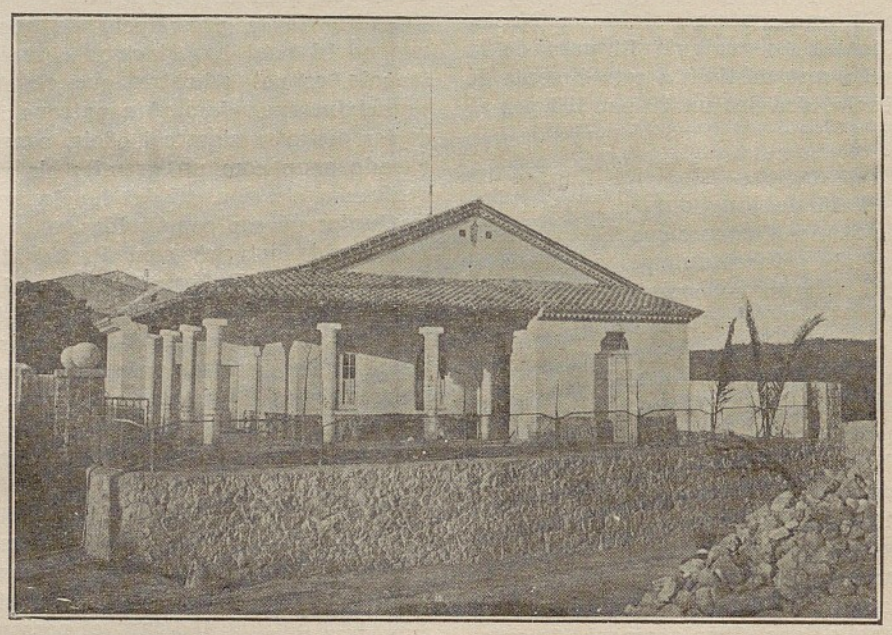

Fig. 2. — Escola de la Masó

L'escola de la Masó (figs. 1 i 2), té només les dependències que havem enumerat; la classe, per a 52 alumnes, és de 10×6 metres, o siguin 60 metres quadrats; el volum d'aire és de 5'10 metres cúbics per alumne, superior als 5 m. cúbics que hem fixat com a mínim.

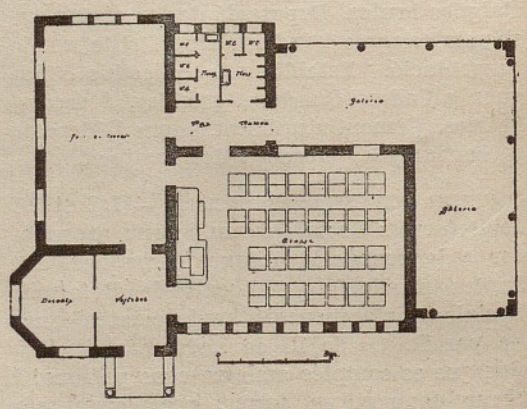

Fig. 3. — Escola de Torms

El cost d'aquesta escola fou molt reduït, havent prestat alguns auxilis l'Ajuntament de la Masó; l'edifici no va arribar a 14,000

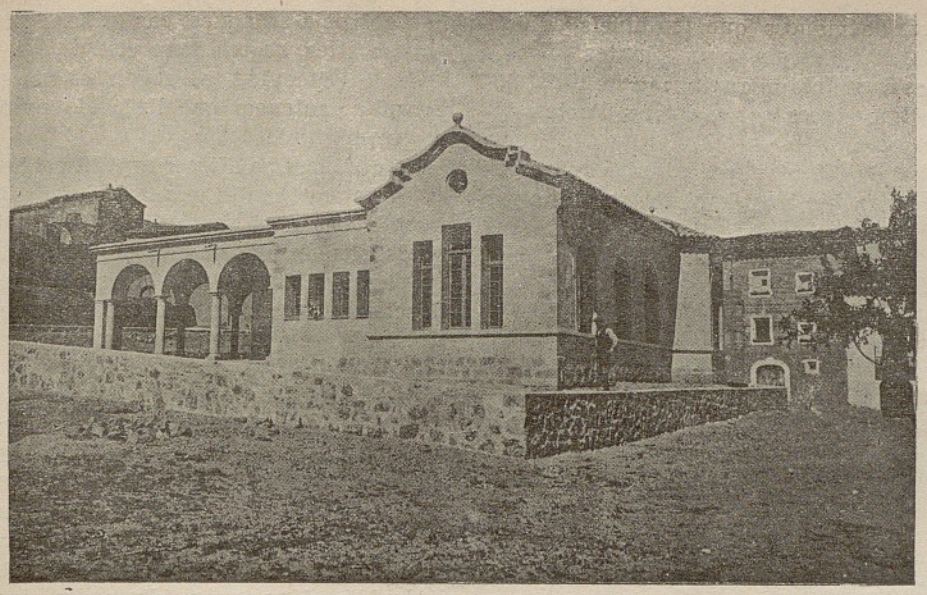

Fig. 4. — Escola de Torms

pessetes, lo que dóna un valor de 220 pessetes escasses per alumne; però cal tenir present que la construcció es va fer en 1916 i que avui el cost seria més que doblat.

Per poc que es pugui s'ha de completar una mica més el tipus; i les dependències que més necessàries es fan són un petit despatx pel mestre i, sobretot, una sala gran, anexa a la classe, a la qual ni és necessari donar nom, tants seran els objectes per a què servirà: tots els que coneixen una mica la vida interior d'una escola, saben que aquesta dependència gran, ben illuminada i sense l'obstacle del moblatge de la classe, és realment necessària.

Un exemple d'escola unitària mixta per a 60 alumnes, completada amb les dues dependències esmentades, el tenim en l'escola de Torms (Garrigues), deguda també a l'esforç de la Mancomunitat, amb la collaboració del mateix poble (Figs. 3 i 4.)

El cost d'aquesta escola és inferior a 20,000 ptes., lo que dóna un cost per alumne de 333 ptes.; devent-se fer les mateixes observacions que en el cas de la de Masó.

Encara que no està admès, i amb molta raó, que els mestres visquin a la mateixa escola, pot ser convenient en algun cas, per raons d'economia, combinar en un mateix edifici, escola i habitació: caldrà quan menys, en tal cas, que les entrades siguin independents des del carrer, no havent-hi cap comunicació interior. Les figs. 5 i 6 en donen un exemple, amb l'escola unitària en planta baixa i l'habitació al primer pis. Però això solament pot acceptar-se com un mal menor evitant-se sempre que es pugui.

La fig. 7 presenta una escola graduada simple, construïda per l'Ajuntament de Lleyda en mig d'uns jardins. Té 4 aules, una de pàrvuls i tres graus més; en conjunt hostatja, doncs, uns 200 alumnes. Aquest edifici sol podria satisfer les necessitats, per consegüent, de l'ensenyament de nois o noies d'un Municipi de uns 2,500 habitants. El seu cost va ser, l'any 1919, de 75,000 ptes., o sigui 375 ptes. per alumne.

Per poc que els Ajuntaments puguin, s'ha de dotar a les escoles dels altres serveis, que havem considerat podien suprimir-se només en els casos d'una màxima economia. Aquests són el Museu i Biblioteca escolar, i una petita infermeria d'urgència També convé, quan l'escola té certa importància, que pugui disposar d'un saló on puguin celebrar-se reunions, conferències, festes, fer-hi música; i això, mirant no tant cap a dintre l'escola, sinó també a l'enfora, anant a fer-ne el centre de cultura on s'hi apleguin tots, grans i petits. Els fruits d'aquesta acció són immediats i múltiples; amb un caràcter diferent, és remarcable l'eficàcia que en aquest sentit han tingut les benemèrites Biblioteques Populars de la Mancomunitat. Aquestes sales de grans dimensions poden habilitar-se també per a exercicis gimnàstics, per més que convé que a aquests es destinin locals especials. Un altre servei que avui és quasi universal a les escoles ben muntades, és el de dutxes.

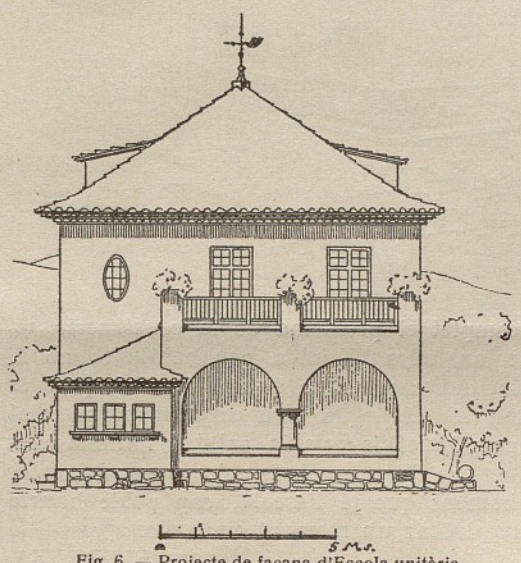

Fig. 6. — Projecte de façana d'Escola unitària

Com a exemple d'edificis escolars abarcant tot el programa, i permetent encara extensions cap a tallers d'aprenentatge, cantines escolars i altres, tenim els que està aixecant l'Ajuntament de Barcelona. Però aquests són tipus estudiats pensant sempre en les circumstàncies d'una gran ciutat, amb el seus aventatges i inconvenients: això fa que resultin fora d'escala per a servir de base d'estudi a les poblacions petites. Altrament, tota la documentació, completíssima, que s'hi refereix, ha estat aplegada i publicada per la Comissió de Cultura en un llibre admirable (Les construccions escolars de Barcelona, 2.ª edició, 1922).

Encara que, al presentar alguns dels exemples, havem citat el cost, aquelles dades tenen poc valor, per l'encariment general que la construcció, com tot, ha sofert per motiu de la desvalorització de la moneda. És molt difícil donar xifres que tinguin un valor general, amb la immensa varietat de materials, procediments i preus que trobem pels diferents indrets de Catalunya; però, com a orientació, els Ajuntaments que es captinguin del problema de la construcció escolar, faran bé de comptar amb un cost mínim de 600 *ptes. per alumne.*

Segons la coneguda regla de W. His, la superficie dels corredors i locals accessoris ha d'ésser doble que la de les classes, i la dels patis, triple. Per consegüent, partint del mínim de superfície (1'25 m.²) i d'altura

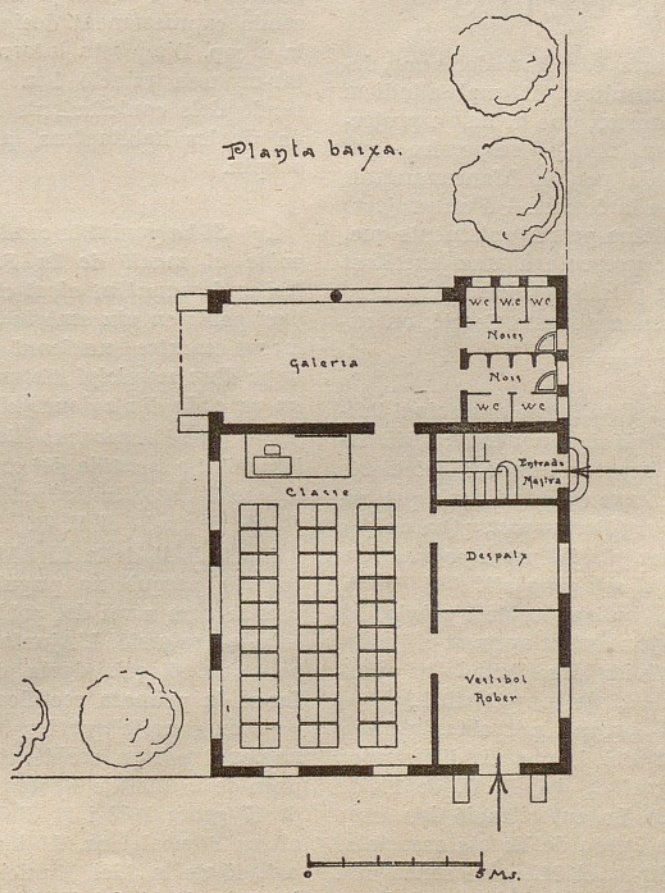

Fig. 5. — Planta baixa d'nn projecte d'Escola unitària

(4'00 m.) fixats pel reglament espanyol, tenim que hi ha d'haver 5 m.³ de classe per alumne i 10 m.³ de locals accessoris, o sigui, en conjunt, tenint en compte el volum perdut de cobertes i sòcols, de 15 a 20 m.³ de volum edificat per alumne. Comptant el m.³ de edifici a un cost de 30 *a* 40 *ptes.*, que

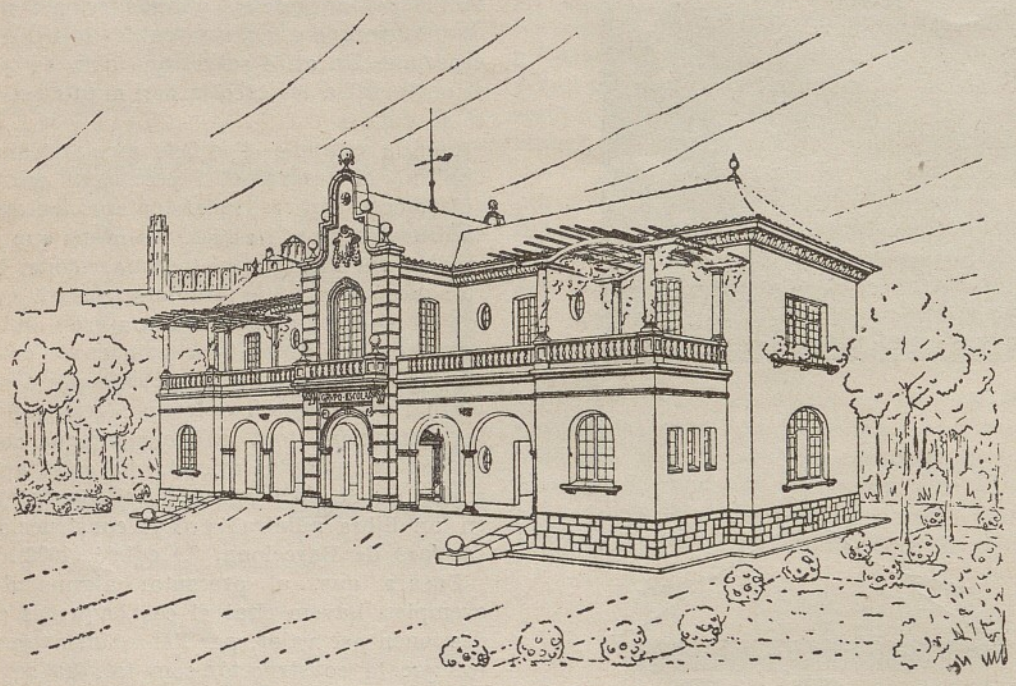

Fig. 7. — Escola Graduada de Lleyda

avui pot considerar-se normal en aquesta classe de construccions, tornem a trobar la xifra de 600 ptes. per alumne, donada abans.

Les escoles que actualment basteix l'Ajuntament de Barcelona, resulten, per terme mig, a unes 1,100 ptes. per alumne i 50 ptes. per m.³ de construcció: aquests preus més elevats tenen la seva explicació en la circumstància abans esmentada, de que el programa de construcció és molt complet, de manera que tenint els edificis pròpiament d'escola cinc plantes, només se'n destinen tres a classes: havent-hi, demés, altres cossos per a salons d'actes, biblioteca, etc.

El cost de 600 ptes. per alumne representa en un poble que hagi de resoldre per complet el problema de la construcció escolar, unes 100 ptes. per habitant: no hi ha dubte que això és un sacrifici, però és un sacrifici que serà amplament premiat pels beneficis que la salut i l'ànima dels nostres fills en rebran; i davant del valor immens que té l'escola, cap poble hauria de dubtar un moment en fer-lo.

ADOLF FLORENSA.
Arquitecte

CONSULTES

Alguns Secretaris ens han demanat detalls sobre el consultori al qual alludíem en el número anterior, que hi ha en projecte crear. Podem només respondre que l'Escola, requerida per la Mancomunitat, ha intervingut en la formació d'un projecte de consutori o oficina pels Ajuntaments que, si es realitza, representarà una excellent orientació i ajut pels Secretaris.

Mentrestant, tenen aquesta Secció, on exposar-hi els seus dubtes.

Un Ajuntament d'un terme municipal l'últim cens de població del qual és de 3,045 *habitants voldria imposar l'impost sobre els lloguers com a recurs ordinari amb què cubrir el dèficit del seu Pressupost. ¿Què cal fer a l'Ajuntament en qüestió per a poguer realitzar legalment el seu propòsit?*

Com a condició indispensable i prèvia, ha de tenir aquell Ajuntament aprovat el Registre fiscal d'edificis i solars. (Article 1 i apartat 1 de la Llei de 11 de juny de 1911.)

De tenir-lo ja aprovat, pot obtenir autorització especial del Ministeri d'Hisenda. (Article 25, apígraf C. del R. D. de 11 de setembre de 1918). La autorització deu ésser sollicitada per la Junta de Vocals associats, i no pot concedir-la el Ministre sense una prèvia informació que deu realitzar directament en el Municipi un funcionari d'Hisenda expressament designat per a portar-la a cap. D'aquesta informació ha de resultar-ne una relació ben definida entre la renda dels contribuients i el valor en renda de les habitacions que respectivament ocupin.

1.er *Si ha perdut la condició de veí d'aquet poble el marit de la Sra. mestra sense haber demanat ni alçat el seu domicili d'aquet poble on viu amb la seva muller i fills, essent mestre nacional des de fa tres anys d'un municipi distant tres quilòmetres on va cada dia a donar classe.*

2.on *Si té responsabilitat un Alcalde per la veritat o mentida del contingut d'una certificació autoritzada pel Secretari pel sol fet de posar-hi el V. B.*

L'article 15 de la Llei Municipal és massa taxatiu perquè no pugui considerar-se el mestre com a veí del poble en el qual exerceix la professió. L'Ajuntament no solament podia, sinó que devia declarar-lo veí al fer-se la primera rectificació del padró, tenint en compte que les funcions de mestre nacional porten residència, segons es desprén de la Llei de 9 setembre de 1857, R. O. de 17 gener 1908 i 11 d'abril de 1913, entre altres disposicions. I davant el terminant art. 15 de la Llei Municipal no hi val res la prescripció del 12 de la mateixa, ja que la residència en aquest cas la llei l'estableix pels mestres, segons hem vist.

En ço atenyent al segon estrem de la consulta, entenem que l'Alcalde no té cap responsabilitat.

Tot certificat ha d'ésser expedit pel Secretari. Per aquest motiu quant la llei d'enjuiciament civil en el seu article 596 determina quals són els documents públics, estableix en el seu número 4 que ho seran les certificacions tretes i autoritzades pels secretaris, amb referència als llibres d'actes, estatuts, ordenances, registres i demés documents que es trobin en els arxius públics o dependents de l'Estat, Província i pobles.

Això vol dir que una certificació com la que es objecte de consulta, és document públic en quant està firmada pel secretari. El Vist de l'Alcaldia és únicament una formalitat que obeeix a dos motius. Primer. l'Alcaldia dóna ordre d'expedir el certificat. Per això, el mateix número 4 de l'article 596 diu que són documents públics les còpies tretes pels secretaris *per manament de l'autoritat competent*. L'autoritat competent dintre del Municipi es l'Alcalde, tota vegada que a ell correspòn, d'acord amb la llei de 2 d'octubre de 1877, la direcció general de l'Ajuntament. Per aquest motiu, tot certificat s'expedeix en virtut d'un decret que l'Alcalde posa a l'instància de petició de l'interessat, ordenant l'expedició i entrega. Segon. El *Vist* ve a ser una mena de legalització de la firma del que sotscriu el document, que és el secretari.

Però una cosa és estampar el Vist atenent-se a dites dos finalitats, i altra molt distinta és la de fer-se responsable del contingut del document. El contingut del document únicament l'autentitza el que certifica. El secretari estén la certificació, i diu «Certifico». L'Alcalde no certifica res. L'Alcalde posa el Vist, i prou.

És per tan indubtable que el *visat* de l'Alcalde de la població a què la consulta fa referència en el document que va servir per a rectificació del cens electoral, no té valor respecte a la certesa o manca d'ella en quan el veïnat o residència del mestre nacional de què es parla. Per aquest mateix motiu, de cap manera pot admetre's que càpiga legalment el processament de l'Alcalde, perquè el contingut de la certificació s'estimi inexacta pel jutge.

La doctrina legal que és dedueix d'aquesta contestació és tan rotunda, que en matèria de quintes s'han dictat Rs. Os. determinant la vàlua de les certificacions expedides pels Secretaris de puny i lletra, i visades amb el Vist de l'Alcalde, posant únicament l'estampeta. La Diputació provincial de Barcelona, i l'Ajuntament de la mateixa ciutat, al expedir molts documents de quintes, sobretot els que es refereixen a la no percepció per part dels interessats de sous i habers de l'Estat, Província i Municipi, segueixen el sistema de posar el Vist, amb estampeta únicament. No hi ha cap dubte, que incoada causa criminal per falsedat en el contingut, res tindran que veure les autoritats que han ordenat l'expedició del document.

Per totes aquestes raons, entenem rodonament que la consulta, en quant el segon extrem, ha de ser resolta en el sentit de que no hi ha cap responsabilitat criminal per haver estampat la firma de l'Alcalde en el document de referència.

DEURES QUE LA LEGISLACIÓ IMPOSA

MES DE FEBRER

SERVEIS A CÀRREC DELS SECRETARIS

Pressupostos municipals. Tramitació del Pressupost

En estudiar aquest aspecte del pressupost cal, principalment, fer esment de les modalitats d'aquella tramitació, ja que ella en sí és senzilla i perfectament coneguda de tots els Secretaris:

Amb tot, aquesta tramitació comprèn tres períodes: *a*) Aprovació del projecte, *b*) Aprovació del pressupost i *c*) Sanció del pressupost.

El primer correspon a l'Ajuntament, el segon, a la Junta Municipal, i el tercer, al Governador.

Format burocràticament un pressupost, quina tasca ja sabem realitza una Comissió Consistorial de constitució obligatòria, el que hi ha és sols un avant projecte de pressupost, i diem un avant projecte, perquè el projecte en realitat qui el fa és l'Ajuntament, que no aprova cap pressupost, sinó tant sols un *projecte de pressupost* que ha de sotmetre a la difinitiva aprovació de la Junta Municipal.

El pressupost sortint de la Comissió, és un avant projecte, amb la aprovació del Ajuntament és un projecte, amb la de la Junta Municipal és ja un pressupost sens caràcter executiu, i, finalment, amb l'aprovació del Governador és un pressupost sancionat i per tant amb caràcter executiu.

Aquests, més altres dos tràmits previs, constitueixen la tramitació del Pressupost. Els dos tràmits previs són l'un anterior a l'aprovació del projecte per l'Ajuntament, o sia la censura del Síndic, que disposa l'article 46 de la llei Municipal, i l'altre, l'exposició al públic, per quinze dies, del projecte ja aprovat per l'Ajuntament, que disposa el mateix article.

Anem ara a l'estudi de les modalitats que havem indicat era de conveniència estudiar.

És una d'elles la relativa a la convocatòria de la Junta Municipal. Cal sempre tenir en compte que, segons preceptes complementaris de la llei Municipal, totes les sessions que celebri aquesta Junta tenen el caràcter d'extraordinàries i que per tant en tot el que fa referència a la convocatòria com a la celebració, deuen observar-se els preceptes previnguts per aquesta classe de sessions, que consisteixen principalment en l'obligació de fer convocatòria de la mateixa personalment a cada regidor, i al públic, per edicte, com també en no poder tractar més assumptes que els que figuren en la dita convocatòria. Ho disposa així una Reial Ordre de 14 de febrer de 1878.

També deu fer-se la convocatòria amb dos dies d'anticipació segons els articles 148 i 68 de la llei Municipal, sense que sia d'aplicar un termini inferior com a cas d'urgència autoritzat per l'article 102 de la mateixa llei. Les segones convocatòries, segons l'article 149, deuen ésser als vuit dies de la primera, sense que s'entenguin aquests equivalents a una setmana. És interessant la sentència del Tribunal Suprem de data dia 6 de juny de 1917 en quant disposa que també serà d'observar el termini de vuit dies per a les segones convocatòries de la Junta Municipal, quan aquestes convocatòries es fan per corretgir les infraccions del Pressupost indicades del Governador.

Aprovat l'avant projecte de pressupost per l'Ajuntament i, per tant, convertit ja en projecte, segueix en tramitació la informació pública per quinze dies.

No diu la llei orgànica ni cap disposició complementària des de quan comencen a comptar-se aquest dies. Creiem que constitueix una serietat administrativa el que dit començament sia des del següent a la publicació de l'anunci en el *Butlletí oficial* de la província, ja que l'edicte exclusivament publicat en la taula d'edictes de l'Ajuntament, no sols podria donar lloc a actes abusius de l'Administració, si que també cal considerar-ho com insuficient, ja que un pressupost, no sols afecta als contribuients en general, i per tant als veïns de la població, si que també a altres persones o entitats que en ella no resideixen.

En quant a si en el termini han de contar-se dies naturals o sols els hàbils, precisa recordar que en els terminis que concedeix l'Ajuntament, segons disposa el R. D. de 15 d'agost de 1902 en el seu article 14 i moltes altres disposicions complementàries, sempre es descompten els inhàbils, mes aquest precepte té aplicació sols per la interposició de recursos, no quan es tracta d'informacions. Per tant aquests quinze dies són naturals.

Precepte molt important, que en la pràctica poc s'observa, i que pot donar lloc a la anullació dels pressupostos, és el contingut en l'article 149 de la llei Municipal, segons el qual, excepte en les poblacions de menys de vuit cents habitants en que es pot aprovar el pressupost en totalitat o en partides per la majoria absoluta dels assistents, en els demés municipis per a què hi hagi acord, en tot cas es requereix majoria absoluta. Com és natural, aquesta limitació no regeix per a les sessions de segona convocatòria.

Altra limitació de la Junta Municipal és la que careix de facultats per a refusar en conjunt el pressupost i per tant l'obligació de discutir-lo per capítols i per artícles. Aquest precepte que terminantment venia contingut en la llei de Comptabilitat de l'any 1870, no ha sigut tramès en la vigent de 1 de juliol de 1911, mes en la pràctica i en la resolució de les reclamacions que havem vist, continua observant-se el precepte que ho és de respecte a la tasca realitzada per l'Ajuntament en formar el pressupost.

Repartiment d'Utilitats

Segons la R. O. de 8 de novembre de 1922, ja coneguda per l'estudi dels serveis corresponents al mes de gener, en el de febrer, executaran els vocals nats, designats per les Comissions de valuació, els treballs que els articles 78 al 84 del R. D. els hi encomanen per a constituir aquestes comissions i la Junta general del Repartiment.

Padró dels carruatges de luxe

Aquesta tributació ha sofert en la seva forma impositiva una radical transformació amb la promulgació de la llei de 26 de juliol de 1922, reformant diversos tributs.

Fins a la indicada data aquesta tributació s'havia regit per les següents disposicions: llei de 5 d'agost de 1893, Art. 40; 30 de juny de 1895, article 46; 28 de juny de 1898, article 22, i 31 de març de 1900, article 6, i el reglament de 28 de setembre de 1899, amb l'augment establert en dites tarifes per la llei de 3 d'agost de 1907; i segons les Rs. Os. de 15 de juny i 6 d'agost de 1900. Estan subjectes a aqest impost els cotxes automòbils que es destinen a la comoditat, esbarjo o ostentació dels seus amos; quedant sotmesos a la contribució industrial amb les quotes dels epígrafs 114 i 115 de la tarifa segona d'aquesta contribució, els destinats a transports de viatgers.

Segons la nova forma de tributació, queda unificada la quota tributària a repartir entre l'Estat, Diputacions i Ajuntaments en la següent forma: *a*) carruatges de luxe de tracció animal. Correspondrà el 50 per 100 als Ajuntaments que administrin i recaptin l'impost, i el reste, al Tresor Públic.

b) Automòbils i similars. Correspondrà el vint-i-cinc per cent a dits Ajuntaments, i el reste, al Tresor Públic.

Aquest restant es dividirà a la vegada, entre l'Estat i les Diputacions Provincials, a prorrata de la llargada de carreteres i camins veïnals de l'un i de les altres, entregats a servei públic en el respectiu exercici econòmic i degudament reparats, a judici de la Quefatura d'Obres Públiques de la província, que dictarà el seu acord dins del primer semestre de l'any econòmic.

Aquest acord serà notificat a la Diputació Provincial, que podrà recórrer dins del terme d'un mes davant la Direcció General d'Obres Públiques. Aquesta, a la vegada, resoldrà dins d'un altre mes.

c) Si les anteriors participacions no arribessin a compensar als Ajuntaments que tenen cedit l'impost sobre carruatges de luxe el perjudici que per les Hisendes puga implicar la base 6, el Govern, previ estudi del rendiment obtingut per l'Ajuntament en l'últim exercici i de les despeses d'administració i recaptació, que no podran excedir d'un cinc per cent, els atorgarà com a compensació el tant per cent necessari del rendiment de la contribució industrial dins del respectiu terme municipal, fins a significar, donada la recaptació obtinguda en l'últim exercici, una suma igual al perjudici estimat.

El tant per cent així fixat quedarà invariable pels anys successius.

Novena.—Els carruatges i automòbils de luxe que no circulin, tributaran solament pel cinquanta per cent de les quotes establertes en l'escala. El Ministre d'Hisenda adoptarà les mesures necessàries a l'efecte d'evitar els fraus a què l'aplicació d'aquest precepte pugui dar lloc.

Dècima.—Les quotes a què es refereixen les bases anteriors es cobraran per trimestres naturals.

Segons les disposicions ja mentades, en el mes de febrer cal confeccionar el Padró d'aquest impost.

Caça

Segons la llei vigent de 16 de maig de 1902, article 17, la prohibició de caçar comença el dia 15 de febrer i acaba el 31 d'agost, amb sol les excepcions que senyala la mentada llei i el Reglament per a llur aplicació de 3 de juliol del mateix any.

Els Alcaldes tenen el deure de fer pública aquesta prohibició i el de vetllar pel seu compliment.

Aprofitament forestal

Els patrimonis municipals excluïts de les lleis desamortitzadores i que tenen el caràcter de propis, són susceptibles d'aprofitament, però mitjançant les limitacions que la llei estableix, per a que l'egoisme collectiu no determini llur destrucció.

De l'estudi de nostra legislació, i particularment de les disposicions que la interpreten, veiem ben definit un triple concepte del patrimoni municipal: béns del Comú, béns de Propis i finalment béns d'Ús públic.

És el primer, el salvat de la desamortització, quina renda serveix exclusivament pel benefici o percepció particular dels veïns, i per tant no produeix cap ingrés al municipi; és el segon, aquell que té una finalitat purament rendística nutritiva del pressupost municipal, i és el tercer, el determinat pel conjunt d'edificis i vies públiques que tenen per exclusiu objecte prestar serveis al públic en general.

Dins del corrent mes de febrer han de sollicitar els Ajuntaments de l'Inspecció de Monts, els aprofitaments que vulgan fer des de 1.r d'octubre de 1923 al 30 de setembre de 1924. Així ho disposen els articles 9 i 12 del R. D. de 16 de febrer de 1901.

Per al cumpliment d'aquest servei tingui's també en compte el Reglament de 17 de maig de 1895, article 87, i el de 14 d'agost de 1900.

Serveis de Quintes. — Mes de febrer

Segons l'art. 51 de la llei, el segon diumenge de febrer acaba el termini per a presentar justificants sobre rectificació de l'allistament, quedant definitivament tancat l'indicat document en aquella data. Art. 53.

Els interessats que vulguin reclamar contra les operacions municipals de l'allistament, deuen manifestar-ho per comparescència, al Secretari, en els tres dies següents a la publicació de les llistes rectificades (article 55) i en els quinze dies successius acudiran els reclamants a la Comissió Mixta. (Art. 56.)

El tercer diumenge de febrer tindrà lloc el sorteig de mossos, abans de quina data podran sollicitar-se els beneficis de la reducció del temps de servei, mitjançant el pagament de la quota militar corresponent, segons l'article 267, 268, en relació amb el 276.

F. SANS I BUIGAS

Prof. a l'Escola d'Administració

JUTJAT MUNICIPAL

Jurat

SEGUEIX LA FORMACIÓ DE LLISTES

L'expedient per a la rectificació de les llistes, que han de servir de base al funcionament del Jurat, començat en el mes de gener i preparat en el de desembre anteriors, continua tramitant-se en el present febrer.

El dia primer de mes les llistes de jurats s'exposaran al públic, amb l'edicte corresponent, i hi permaneixeran per quinze dies del propi mes, a fi de que els veïns del terme municipal puguin reclamar les inclusions i exclusions que afectin al seu dret. (Aquestes inclusions i exclusion són les que senyala la llei del Jurat en els articles 9, 10 i 11.)

Durant els dies de permanència de les llistes al públic, el Secretari anirà reunint totes les inclusions i exclusions que es demanin.

Aquestes reclamacions poden fer-se de paraula i per escrit. Quan siguin de paraula, es faran constar en l'expedient, mitjançant una diligència de presentació de la reclamació. Quan siguin per escrit, s'estén una senzilla diligència de presentació de la reclamació i s'entrega resguard a qui la presenti.

Finit el període de l'exposició de les llistes al públic, es retiren, i el Secretari estén una diligència fent constar que durant els quinze dies d'exposició al públic, que ja han finit, s'han presentat tantes o quantes reclamacions o que no se n'ha presentat cap, en cas contrari.

De les reclamacions presentades, el Secretari passa a donar-ne compte al Jutge, el qual deu dictar una Providència convocant a la Junta per a la formació d'aquestes llistes (la composició de la qual vàrem exposar en el número de gener d'aquesta REVISTA), senyalant dia dins el propi febrer i no oblidant que, segons la llei, les reclamacions han de quedar resoltes en els quinze dies següents al en que s'han retirat les llistes del públic.

Un cop citats els components de la Junta (Alcalde, Fiscal municipal i altres vocals), es reunirà aquesta baix la presidència del Jutge i procedirà a l'examen de les reclamacions formulades. Aquest examen, així com la resolució, es porta a cap amb els elements de judici que s'acompanyin pel reclamant al formular la reclamació o a base de fets públics i notoris. Si amb aquests elements no es pogués resoldre sobre la reclamació, pot recorre's a practicar la prova o proves que s'estimin necessàries, en el mateix acte o en una nova reunió, i que es citi per això a l'interessat reclamant.

Les resolucions que s'adoptin deuen notificar-se als interessats, en la Secretaria del Jutjat, si hi compareixen, mitjançant lectura íntegra de la resolució a la persona interessada, entrega de còpia literal de la mateixa, i posant diligència d'haver-se practicat la notificació; o en el seu propi domicili, en cas contrari, amb cèdula en la que s'hi copiï la resolució de referència, quina cèdula s'entrega a l'agutzil perquè practiqui la notificació i la retorni a Secretaria per a acompanyar-la a l'expedient

Si contra les resolucions de la Junta es recorre en alçades, s'admet el recurs, i s'estenen diligències de l'emplaçament i de remissió de l'expedient a la Superioritat (en la part d'antecedents necessària) en la forma ordinària.

L'actuació en l'expedient durant el mes de febrer pot, doncs, finir així:

Primer. Per no haver-se formulat reclamacions en els quinze dies d'exposició de les llistes al públic. Llavors amb la diligència de tancament de dit període, que estén el Secretari, queda l'expedient clos fins al mes de maig.

Segon. Si s'han formulat reclamacions, aquestes s'han resolt, i no s'ha recorregut d'aquestes resolucions, queden les llistes rectificades i es guarden fins el maig.

Tercer. Si hi ha recurs d'alçada, fineix aquí l'actuació del Jutjat municipal, fins que el recurs ve resolt. Sempre, però, fins el maig proper no ha d'actuar més la Junta en aquest expedient.

DISPOSICIONS LEGALS D'APLICACIÓ

Llei de 20 d'abril de 1888 (articles 8, 9, 10 i 11 sobre els que tenen obligació d'ésser jurats, sobre els incapacitats per a serho, i sobre les incompatibilitats; articles 18 i 19 a 22 sobre el procediment que acaba d'indicar-se).

—Reial Decret de 8 de març de 1897 (articles 9 i 10, principalment).

—Reial Ordre de 26 de juny de 1888 (sobre incompatibilitats i excuses).

FORMULARI

Després de publicat l'*Edicte* a què fèiem referència en el número del mes de gener, dient que es fixen les llistes al públic perquè es puguin demanar inclusions i exclusions en les mateixes, si es formulen reclamacions de paraula, s'estendrà una

Comparescència de Don..... (circumstàncies personals, cèdula, etc.), fent constar l'exclusió o inclusió que demani i el motius en què la fonamenta, adjuntant a l'expedient, qualsevol document que acompanyi i dient que en el seu dia es resoldrà, firmant el compareixent amb el Jutge i el Secretari.

Si la reclamació es formula per escrit, s'ajuntarà el mateix a l'expedient, amb els documents que acompanyin i s'estendrà una

Diligència fent-ne constar la presentació per Don..... i dient que se'n passa a donar compte al Jutge.

Providència manant que s'uneixin escrit i documents a l'expedient.

Unides així totes les reclamacions a l'expedient, acabats els dies d'exposició de les llistes al públic, s'estendrà

Diligència acreditant que durant aquells dies d'exposició al públic de les dues llistes (caps de família i capacitats) s'han presentat ..... (tantes) reclamacions pels senyors ..... (noms i cognoms); o bé que no se n'ha presentat cap.

Si s'han presentat reclamacions (ja que si no se'n presenten, aquí acaba el treball en aquest expedient per aquest mes) es dicta

Providència convocant la Junta municipal de jurats pel dia que es fixi per a resoldre les reclamacions, i que es fassin les citacions oportunes als membres de la dita Junta.

Fetes aquestes, es reuneix la Junta en el dia i hora fixats i s'aixeca la reunió.

Acta, en la qual es fa constar que s'han formulat les reclamacions *tal* i *qual*; les resolucions que sobre les mateixes vagin recaient, amb els respectius fonaments legals; i si se'n deixa alguna per resoldre a fi de practicar ans una prova determinada, es fa constar així també. L'acta la firmen tots els assistents.

Si la notificació de les resolucions als interessats es fa en el seu respectiu domicili, s'estén una cèdula en la que es fa constar literalment la resolució.

Diligència acreditant l'expedició i entrega de la cèdula a l'agutzil per a la notificació.

Notificació feta a l'interessat per l'agutzil en forma ordinària, en el domicili del primer i per entrega de còpia literal. I firmes de l'interessat i l'agutzil.

Si la notificació es fa en la mateixa Secretaria del Jutjat, n'hi ha prou amb

Notificació en la que es digui que trobantse en secretaria D..... se l'hi ha notificat la resolució per lectura íntegra i entrega de còpia literal, etc.

En totes les notificacions es farà constar l'haver advertit a l'interessat el seu dret al recurs, i s'hi ha o no renunciat.

Estadística del mes (*)

EN RELACIÓ AL REGISTRE CIVIL

El Jutjat municipal, en la primera quinzena del mes, ha d'entregar:

Primer. Un estat del nombre de naixements, matrimonis i defuncions ocorreguts durant el mes anterior (expressant, respecte a les últimes, la causa de la mort) a l'Alcalde del respectiu municipi.

Segon. Relació de defuncions del mes finit, amb detall dels noms i cognoms dels morts, edat, estat, professió, veïnatge, domicili últim, testament, si es coneix, fills, víduos i hereus pressumptes, a l'oficina liquidadora de l'impost de drets reials del districte.

JUDICIS DE FALTES

El Jutjat deu remetre al President de l'Audiència, al començar el mes, un estat dels judicis de faltes celebrats durant el mes anterior. I altre estat especial dels judicis per infracció de la llei de caça.

El Fiscal municipal ha de remetre també un estat de judicis de faltes del mes al Fiscal de l'Audiència Provincial.

*

(Per a les *Disposicions legals d'aplicació i Formulari* ens remetem al Número 1 de la REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL.)

R. O. DITA DE «DEFENSA DEL JURAT»

Una vegada composta aquesta secció dels serveis del mes en el Jutjat municipal, apareix en la *Gaceta de Madrid* (16 de gener corrent) una R. O. de Gràcia i Justícia relativa a l'expedient de formació de llistes de Jurat, i quina importància ens obliga a extractar per als nostres lectors, la part de la disposició que fa referència als Jutjats municipals.

Article 1.r Els Jutges municipals, en reunir en la primera quinzena de gener de cada any a la Junta Municipal, a quina està encarregada, pels articles 14 i 15 de la llei del Jurat, la formació de les llistes de caps de família i de capacitats, i les rectificacions, inclusions i exclusions que anyalment siguin procedents, cuidaran, baix la seva responsabilitat, de l'assistència de les persones que deuen, segons la llei, formar part de les Juntes Municipals, a fi de que amb la concurrència de tots els vocals, tingui la Junta el major nombre possible de dades per a la perfecta formació de les esmentades llistes.

Les faltes d'assistència a les sessions de la Junta dels vocals contribuients, sens causa plenament justificada, serà motiu per a què (prèvia petició que baix la seva responsabilitat deu formular el Fiscal) s'imposi als no assistents la multa de 100 pessetes (grau màxim que permet la llei en l'article 14), que deurà fer-se efectiva immediatament en paper de pagaments a l'Estat, del que s'unirà la part inferior (com a medi comprovatori) a l'expedient de reunió anyal de la Junta.

Si els que no assisteixen són l'Alcalde, el Fiscal municipal o el Tinent d'Alcalde en representació del primer, cauran en la responsabilitat de l'article 382 del Codi Penal.

De totes aquestes circumstàncies, així com de la imposició de multes i de quantes irregularitats ocorrin, se'n donarà compte al Fiscal de l'Audiència per a que insti el que procedeixi conforme al dret.

Article 2.º Reunida la Junta Municipal, tenint a la vista les cèdules d'empadronament i la relació de persones que tinguin incapacitat o incompatibilitat per a ésser jurats conforme als articles 10 i 11 de la llei del Jurat, examinarà escrupulosament les condicions de cada un dels empadronats, procedint a la formació de les llistes i aixecant acta minuciosa i circumstanciada de tots els acords, de la qual es remetrà còpia certificada al Jutjat d'instrcció del partit, juntament amb les llistes formades.

Art. 3. (Aplica les mateixes disposicions anteriors a les Juntes de partit, i afegeix que el jutge d'instrucció imposarà la multa màxima als Jutges municipals si incorren en retard en la remissió de llistes).

Art. 4. (Es refereix a la citació de jurats per actuar a l'Audiència, i mana als Jutges municipals que complimentin les ordres del Jutge d'instrucció *amb tota diligència* baix la seva responsabilitat).

Articles 5, 6 i 7. (No interessa als Jutges municipals).

Art. 8. La inspecció dels Tribunals exigirà per tots els mitjants legals, que els presidents d'Audiència i els Jutges d'instrucció i municipals compleixin *taxativament* lo disposat en aquest Reial Decret.

Art. 9. En tots els altres casos relatius a aquest assumpte ha de complir-se estrictament el R. D. de 8 de març de 1897».

El bon criteri del lector sabrà fer aplicació d'aquesta disposició, principalment, sancionadora, als tràmits de l'expedient que en el text s'expliquen.

JOSEP M. GICH
Professor a l'Escola d'Administració

(*) Degut a la manca de coordinació d'aquestes obligacions i a la manca de sanció, gran nombre de les mateixes no es compleixen en la pràctica.

NOTES LINGUÍSTIQUES

No escrigueu mai *quin* sinó en oracions interrogatives o exclamatives. *¿Quin article cal aplicar*? és correcte. *No sé quin article cal aplicar*, que conté una oració subordinada interrogativa, és igualment correcte, com ho és també *Quin escàndol hi hagué*!

Però fora d'aquests casos, cal proscriure en absolut l'ús del mot *quin*. Sempre que trobem un *quin* començant una oració que es refereeix a un nom anterior determinant-lo o explicant-lo, aquest *quin* és erroni. *Quin* tradueix *cuál* o *qué* (interrogatius), mai *cual* o *que* (relatius); *quin* és un mot interrogatiu o ponderatiu, no relatiu.

El propietari amb el quin (o *amb quin*) *ha tingut lloc l'avinença...* no és correcte. L'oració *amb el quin* etc. es refereix al nom *propietari* determinant-lo; *quin* és, així, usat com a mot relatiu; doncs és erroni.

El seu pare, amb el quin havem parlat ara mateix, diu... és incorrecte. L'oració subordinada és una oració de relatiu; doncs el *quin* que hi figura és erroni.

En canvi, *Ens preguntava quin determini prendríem* és correcte. Ací l'oració subordinada no es refereix a cap nom anterior determinant-lo o explicant-lo. Ací *quin* és un interrogatiu. (Com ho és en la pregunta directa: *Quin determini prendreu*?)

En els dos primers exemples cal reemplaçar *quin* per *qual*: *El propietari amb el qual ha tingut lloc l'avinença... El seu pare, amb el qual havem parlat ara mateix, diu...*

Regla. En les oracions de relatiu, ço és en aquelles oracions que depenen d'un nom o pronom determinant-lo o explicant-lo, no s'ha d'usar mai com a terme conjuntiu *quin* sinó *qual*, *qual* que ha d'anar sempre precedit de l'article *el*.

...ha estat presentat el reglament redactat pel ponent, quin reglament ha passat a l'aprovació de... Aquest *quin* (relatiu) és, naturalment, incorrecte; però és necessari, no solament de substituir-lo per *qual*, sinó d'anteposar-li l'article: *...ha estat presentat el reglament redactat pel ponent, el qual reglament ha passat a l'aprovació de...*

Així, tot *quin* o *el quin* relatiu cal reemplaçar-lo per *el qual*, llevat, però, del cas, desgraciadament freqüent, en què el fem servir com a traducció de *cuyo*. Cap mot català no correspon a *cuyo*, que cal traduir per la perífrasi *el ...del qual*. *La casa cuyo propietario...* no és en bon català *La casa quin propietari...*; però tampoc *La casa qual propietari*, sinó *La casa el propietari de la qual*.

POMPEU FABRA

OPINIONS I NOTÍCIES DELS SECRETARIS

ASSOCIACIÓ DE FUNCIONARIS I EMPLEATS DE LES COMARQUES DE BAGES I DEL BERGADÀ.—Aprofito l'avinentesa de la publicació de la REVISTA DE LA VIDA MUNICIPAL per a donar el meu parer als companys que me l'han demanat, pertanyents o no a n'aquesta Associació, respecte la circular de la Comissió Provincial de reorganització del Partit Lliberal, a Barcelona, en la que es prega als Secretaris manifestin si desitgen passar a dependre de l'Estat, per tal de recomanar l'aspiració a l'Excm. Sr. Comte de Romanones, cas de sumar prou vots dels interessats.

Si estés en el meu propòsit contestar a la pregunta diria a n'aquella Comissió que sóc de parer que devem continuar depenent dels Ajuntaments que ens nomenen i ens paguen amb llurs cabals: que, per a que la dependència no pugui ésser convertida en esclavitud, el Secretari català, ultra l'estabilitat i el sou mínim, necessitaria que s'establís, per a poder ésser nomenat, la condició d'haver d'acreditar estar en l'exercici o haver exercit Secretaries municipals o posseir títol de funcionari d'administració pública adquirit en escoles de l'Estat, Mancomunitats de Diputacions o d'Ajuntaments, Diputacions provincials o Ajuntaments, i la concessió de drets passius; que aquestes millores ens plauria molt les concedissin els Ajuntaments mitjançant reglament, i que el Parlament les consagrés en el text de la llei municipal, però acceptaríem, i agrairíem ens fossin atorgades per altres medis a l'abast del Poder Executiu, ja que l'expe-

riència demostra que de les coses el que interessa és l'essencial més que la forma, i que, a Espanya, per qüestions de forma o amb la seva excusa es passen els anys, i els problemes fonamentals no es resolen: i que l'Estat el que deuria fer es retribuir els molts treballs que obliga a fer als Secretaris, com són repartiment, padrons, estadístiques, informacions, etc., no donant-li, avui, altra compensació que la constant amenaça d'exigir-li responsabilitats.

Tots agrairem una gesta del senyor Comte de Romanones que contribuís a resoldre íntegralment el problema del secretariat, però no podem pretendre que contradigui la doctrina suara per ell sostinguda a favor de l'autonomia de municipis i regions.

Ara, si de lo que es tracta és d'un truc polític de la «Comisión reorganizadora del Partido Liberal», amb mires a les properes eleccions, el més discret seria abstenir-se de respondre.

JOAN PARDO WERHLE

El company senyor Riquer segueix a la Secretaria de Castellgalí, malgrat tots els procediments que han estat intentats per a separar-lo. Ésvaïts tots els equívocs, la majoria de l'Ajuntament està al seu costat.

Ha pres possessió del càrrec d'Oficial auxiliar de la Secretaria de Monistrol de Montserrat, En Jaume Soler i Daniel, fins ara Secretari de Vilada: el nomenament del qual fou acordat per unanimitat, acceptant dit Ajuntament la persona indicada per l'Associació.

Aquest nomenament soluciona ensems la situació creada al Secretari del mencionat poble, el company Esteve Pla, a causa de la malaltia que sofreix que l'impossibilita pels treballs de Secretaria. Amb tot i portar solament 13 mesos en dit poble com a delegat del Montepio de Funcionaris d'Administració Local de Catalunya, logrà que mitjançant el dit nomenament d'oficial auxiliar, el senyor Pla pugui disfrutar d'una jubilació de fet de prou cuantia que l'ajudarà a suportar el seu malaurat estat.

La Secretaria de Vilada la desempenya, des de primer d'any, el nostre consoci En Martí Pons.

NOTES DIVERSES

Havent-se de proveir el càrrec de director de l'Escola d'Administració per defunció del nostre Isidre Lloret, el Consell de la Mancomunitat va pendre l'acord de designar a En Ramon Coll i Rodés, professor a la mateixa, per exercir el càrrec.

En Coll i Rodés no és solament un dignísim professor de la nostra Escola i també de l'Universitat, sinó a més una prestigiosa personalitat de la vida pública catalana, havent ocupat l'Alcaldia de Barcelona en el darrer bieni diverses vegades, amb la general simpatia de què el fan acreedor els seus innegables dots d'home competent i íntegre i de ciutadà patriota.

El Claustre de l'Escola ha rebut com un encert el nomenament i se'n felicita cordialment.

En la reunió general reglamentària de l'Associació de Secretaris, Empleats i Obrers municipals de la província de Girona, celebrada el dia 30 de desembre darrer, es varen pendre els següents acords:

Aprovar l'estat de comptes, que donen una existència de 2,424'80 pessetes de fons social i 624 per auxili de defuncions; vista la duplicitat en el pagament de quotes a les Associacions de partit i la provincial, es va facultat a la Direciva perquè, junt amb un delegat de cada Associació de partit, adoptin la forma d'unificar dites quotes recaudables per la provincial, i amb reserva d'una part proporcional per cada una de les primeres; atès l'anormal procedir d'alguns associats en donar-se de baixa de l'Associació sense abans haver saldat els seus descoberts, es delibera no ésser possible acceptar aquest sistema, reservant-se, per tant, l'Associació el dret d'exigir i fer efectius tals descoberts, acudint, si és precís, a la via judicial; sense que això signifiqui disminució en el dret d'aquells de separar-se de l'Associació.

Exposat el projecte de Reglament per a la Federació Catalana de Funcionaris d'Administració Municipal i, després d'extensa i raonada discussió, es prengué l'acord de prestar la conformitat; en virtut de la proposta de l'Associació provincial de Madrid per a unificar la reglamentació de les altres Associacions regionals, provincials o comarcals a fi d'harmonitzar-los amb la nacional per a les respectives necessitats i interessos de la classe, després de curta discussió, es va acordar donar la conformitat pels efectes de les degudes accions mancomunades i en ço que resulti compatible amb el desenrotllament peculiar i interior de cada una d'elles.

A petició de diversos associats, es resolgué sollicitar del Montepio de Funcionaris d'Administració Lodal de Catalunya que admeti els majors de 50 anys, com ja va interessar altres vegades; i, finalment, s'acordà recaptar una quota per avençat en concepte de dipòsit pels socors de defuncions.

Dijous, dia 18, va començar a la nostra Escola un curset, sobre administració local a l'estranger, el Llicenciat de la mateixa senyor Manel Alcàntara i Gusart. Les lliçons segueixen donant-se els dijous i dissabtes, de 8 a 9 del matí, segons el següent programa:

I. Desplegament de les funcions cada dia creixents de l'Estat. — Descentralització i self-governament: Anglaterra, Prússia, França.—Traspàs d'atribucions a les corporacions locals.—El problema del control i les seves solucions.—Síntesi de l'organització administrativa local.

II. ANGLATERRA.—Estat de l'administració local anglesa abans de la refoma de 1832.—El primer gran període de reforma.—Extensió dels poders locals.—El segon gran període de reforma.—El control central i les circumscripcions administratives.

III. ANGLATERRA. — Els organismes centrals.—Els comtats, els districtes rurals i les parròquies.—Els burgs municipals i els districtes urbans.—Serveis especials: beneficència i ensenyament.

IV. PRÚSSIA.—Règim local prussià abans de la reforma de 1806.—L'obra de Stein i de Hardenberg. — Reformes constitucionals. — Les reformes de Bismarck en l'administració local.

V. PRÚSSIA.—El poder central.—Les províncies.—Els districtes de govern.—Els cercles i els districtes administratius.—Els municipis rurals.—Les ciutats.—Serveis especials: ensenyament i beneficència.—Les reformes de la post-guerra.

VII. ESTATS UNITS.—La colonització i les emigracions.—Formes especials determinades per una i altra en l'administració local.—Procés històric de l'organització administrativa nord-americana.—Els Clubs de Govern Municipal.

VII. ESTATS UNITS.—Comtats.—Municipis.—Principals caràcters distintius en les diverses formes de l'administració de les ciutats.—El Major i el poder executiu municipal.—Els Consells legislatius: organització i atribucions.

VIII. FRANÇA—Organització local en l'antic règim (1879).—Les experiències de la Primera República i la reorganització napoleònica.—Modificacions posteriors del poder central i de les administracions locals.

IX. FRANÇA.—El poder central.—Els departaments.—Els «arrondissements» i els cantons.—Els municipis.—Serveis especials: ensenyaments, comunicacions (camins).—Règim especial d'Alsàcia-Lorena.

X. ALTRES PAISOS LLATINS.—Exposició suscinta dels règims d'administració local en aquests països, especialment a Itàlia.

XI. RÚSSIA.—Institucions polítiques de Rússia en el segle XVIII.—Reformes de Pere el Gran i de Caterina II.—Reformes d'Alexandre II: self-governament rural; self-governament local de la província, del districte i del municipi.—El règim local en la Rússia comunista.

XII. Règims especials de les grans capitals.—Londres (El Consell de Comtat.—La policia metropolitana.—La City Corporation.—Els Metropolitan boroughs).—Berlin. —Mashington.—París.— (Els prefectes.—El Consell Municipal).

XIII. Els poders locals i el poder legislatiu.—Traspàs d'atribucions a les corporacions locals.—Anglaterra. Bills privats. Reglaments provisionals.—El poder legislatiu i els poders locals als Estats Units.

XIV Control administratiu dels poders locals i dret de dissolució.—Aprovació, direcció i poder coercitiu.—L'inspectorat anglès i la desconcentració del control.

XV. Control de les finances locals.—Caràcter i finalitat del control financier.—Revisió dels comptes.—Aprovació administrativa dels impostos i dels emprèstits locals.

L'Associació de Llicenciats en administració ve donant una tanda de conferències especialment dedicades als seus associats.

La primera la va donar en F. Rosell, secretari de Mollet del Vallès, sobre Pressupostos municipals, fixant-se particularment amb el de l'Ajuntament del qual és digne Secretari. El dia 21 en Josep Pardo, secretari de Manresa, tractà de Repartiments municipals amb tota l'amplitud que requereix el tema. Les conferències es donen els diumenges al matí i totes van a càrrec d'exalumnes de la nostra Escola.